

ΥΠΕΡΑΣΠΙΖΟΝΤΑΣ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΑΤΟΜΩΝ - ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΤΕ;

GREEK

DAN CHRISTIAN GHATTAS

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2015

**ΥΠΕΡΑΣΠΙΖΟΝΤΑΣ
ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΑΤΟΜΩΝ
- ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙΤΕ
ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΤΕ;**

**ΕΝΑΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΜΚΟ
ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΧΑΡΑΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

Rue du Trône/Troonstraat 60
1050 Brussels
Belgium
Telephone: + 32 2 609 54 10, Fax: + 32 2 609 54 19
www.ilga-europe.org

Organisation Intersex International Europe e. V. / OII Europe
Postfach 30 41 37
D-10756 Berlin
Germany
www.oii-europe.org

French version funded by Heinrich-Böll-Stiftung
www.boell.de

Design & layout: S. Beneš • www.benswerk.wordpress.com

Original English version funded by the European Union

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 9** **ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ**
- 19** **ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ**
- 25** **ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΤΕ;**
- 29** **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ**
- 33** **ΠΗΓΕΣ**

Η ILGA-EUROPE

Ευρωπαϊκό Τμήμα της International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA)- είναι μια διεθνής μη κυβερνητική οργάνωση ομπρέλα, που συγκεντρώνει πάνω από 400 οργανώσεις από 45 ευρωπαϊκές χώρες. Η ίδια η ILGA δημιουργήθηκε το 1978. Η ILGA-Europe ιδρύθηκε ως ξεχωριστό τμήμα της ILGA και ως ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο το 1996.

Το όραμά μας είναι ένας κόσμος όπου η αξιοπρέπεια, οι ελευθερίες και η πλήρης απόλαυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων προστατεύονται και διασφαλίζονται για όλους τους ανθρώπους, ανεξάρτητα από (πραγματικό ή αντιληπτό) σεξουαλικό προσανατολισμό, ταυτότητα φύλου, έκφραση φύλου και ίντερσεξ κατάσταση.

ΟΙ ΔΥΟ ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΥΛΩΝΕΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ILGA-EUROPE ΕΙΝΑΙ:

1. η προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ισότητας για τα ΛΟΑΤΙ άτομα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, πριν από οργανισμούς όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, το Συμβούλιο της Ευρώπης και ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (OSCE) και συγκεκριμένα σχετικά με το άσυλο, τα εγκλήματα και τη ρητορική μίσους, την εκπαίδευση, την απασχόληση, την οικογένεια, την ελευθερία του συνέρχεσθαι, του συνεταιρίζεσθαι και της έκφρασης, την υγεία, τη νομική αναγνώριση ταυτότητας φύλου και τη σωματική ακεραιότητα.

2. η ενίσχυση του ευρωπαϊκού ΛΟΑΤΙ κινήματος με την παροχή εκπαίδευσης και υποστήριξης στις οργανώσεις-μέλη του και σε άλλες ΛΟΑΤΙ ομάδες πάνω σε θέματα υποστήριξης, χρηματοδότησης, οργανωτικής ανάπτυξης, επικοινωνιακής στρατηγικής και πολλά άλλα.

Η OII EUROPE

(Organisation Intersex International Europe) είναι η οργάνωση ομπρέλα των ευρωπαϊκών οργανώσεων ίντερσεξ με βάση τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ιδρύθηκε την Παγκόσμια Ημέρα Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (10 Δεκεμβρίου) κατά τη διάρκεια του 2ου Intersex Forum στη Στοκχόλμη το 2012.

Η OII Europe εργάζεται για την προστασία και την πλήρη εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ίντερσεξ ανθρώπων στην Ευρώπη και παγκοσμίως. Η OII Europe προσφέρει εμπειρογνωμοσύνη πάνω στις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ίντερσεξ ανθρώπων στους θεσμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Εθνών. Επίσης, παρέχει εκπαίδευση και πληροφορίες σε φορείς χάραξης πολιτικής, σε ΜΚΟ και στο ευρύ κοινό σχετικά με την κατάσταση διαβίωσης των ίντερσεξ ανθρώπων και τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που αντιμετωπίζουν. Η OII Europe χτίζει ένα δυνατό ευρωπαϊκό κίνημα, προσεγγίζοντας ίντερσεξ ανθρώπους, ακτιβιστές και οργανώσεις σε όλη την Ευρώπη και βοηθώντας τους να προασπίσουν τα δικαιώματα των ίντερσεξ ανθρώπων.

Η OII Europe είναι αυτόνομη θυγατρική της Organisation Intersex International (OII), ενός αποκεντρωμένου παγκόσμιου δικτύου ίντερσεξ οργανώσεων. Η OII ιδρύθηκε το 2003 και έκτοτε λειτουργεί μέσω των εθνικών της ομάδων σε όλες τις περιοχές του κόσμου.

ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ,

Από τα μέσα της δεκαετίας του '90, ένας διαρκώς αυξανόμενος αριθμός ίντερσεξ ανθρώπων στην Ευρώπη και σε ολόκληρο τον κόσμο βρήκαν την απαιτούμενη δύναμη να υψώσουν τις φωνές τους και να καταγγείλουν τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που υφίστανται τα ίντερσεξ άτομα. Για να συμβεί αυτό, έπρεπε να ξεπεράσουν τη μυστικότητα, τη ντροπή, την παθολογικοποίηση ή την αυτό-παθολογικοποίηση και την τεράστια άγνοια της κοινωνίας σχετικά με τα προβλήματα (ή ακόμα και την ύπαρξη καθαυτή) των ίντερσεξ ανθρώπων. Τέτοιες προκλήσεις ήταν –και ακόμα είναι– δύσκολο να ξεπεραστούν.

Όμως ο κόσμος αλλάζει. Το 2015 ήταν σημείο καμπής για την Ευρώπη, με τη Μάλτα να γίνεται την 1η Απριλίου η πρώτη χώρα στον κόσμο που προστατεύει τη φυσική αυτονομία και τη σεματική ακεραιότητα των ίντερσεξ ανθρώπων βάσει «χαρακτηριστικών φύλου». Η Μάλτα και η Ελλάδα (από τις 24 Δεκεμβρίου) έγιναν οι πρώτες χώρες στην Ευρώπη που προστατεύουν ρητά τους ίντερσεξ ανθρώπους από τις διακρίσεις.

Το 2015 ήταν επίσης η χρονιά που εκδόθηκαν δυο έγγραφα-ορόσημα: Ο Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης εξέδωσε την έκθεση «Ανθρώπινα Δικαιώματα και Ίντερσεξ Άτομα» (Human Rights and Intersex People) και ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ειδικό έγγραφο «Η Κατάσταση των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων των Ίντερσεξ Ατόμων» (The fundamental rights situation of intersex people). Και τα δύο έγγραφα επιβεβαιώνουν ότι θεραπείες «κανονικοποίησης» του βιολογικού φύλου εξακολουθούν να εφαρμόζονται χωρίς συναίνεση σε όλη την Ευρώπη.

Ο ακρογωνιαίος λίθος της αποτελεσματικής υποστήριξης είναι η γνώση. Αν θέλετε να ενημερωθείτε πώς μπορείτε να εργαστείτε για την αλλαγή ο οδηγός αυτός θα σας βοηθήσει. Θα εξηγήσει τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ίντερσεξ άνθρωποι σε διαφορετικά πεδία της ζωής, θα εκθέσει τα ίντερσεξ αιτήματα, θα δώσει πληροφορίες για τις τρέχουσες πολιτικές εξελίξεις, καθώς και συμβουλές για το πώς να γίνετε εξαιρετικοί σύμμαχοι των ίντερσεξ ανθρώπων.

Ευχαριστούμε την ILGA Europe που κατέστησε εφικτό αυτόν τον οδηγό και για τη συνεπή και την αφοσιωμένη υποστήριξη στην προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ίντερσεξ ατόμων. Ευχαριστούμε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την παροχή των απαιτούμενων πόρων για την ανάλυση αυτού του έργου.

Dan Christian Ghattas,

Miriam van der Have

Συμπρόεδροι της OII Europe

ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ,

Χάρη στη θαρραλέα και αφοσιωμένη δουλειά ίντερσεξ ακτιβιστών απ' όλη τη Ευρώπη, η σιωπή και η φτωχή πληροφόρηση του κοινού που νωρίτερα περιέβαλλε τα ίντερσεξ ζητήματα, αντικαθίστανται από το αυξημένο ενδιαφέρον συμμάχων ΜΚΟ και φορέων χάραξης πολιτικής, περισσότερη κάλυψη από τα ΜΜΕ και δυνατές πολιτικές δηλώσεις.

Όταν ο κόσμος ενημερώνεται για τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τα βιώματα των ίντερσεξ ανθρώπων, η πρώτη του αντίδραση είναι να ρωτήσει: Πώς μπορώ να γίνω σύμμαχος των ίντερσεξ ανθρώπων; Τι μπορώ να κάνω;

Από τότε που προσθέσαμε το «I» στην αποστολή μας το 2008 και συνδιοργανώσαμε το πρώτο Ευρωπαϊκό Intersex Forum το 2011, εμείς, στην ILGA-Europe, απευθύναμε στους εαυτούς μας τα ίδια ερωτήματα. Περάσαμε μέσα από μια μεγάλη διαδικασία μάθησης και δημιουργίας σχέσης με την OII-Europe. Αυτή η διαδικασία μάθησης ενδυναμώθηκε από το ετήσιο Intersex Forum, τις συνεχιζόμενες επαφές με ίντερσεξ ακτιβιστές και την εκπαίδευση του προσωπικού της ILGA-Europe και των οργανώσεων μελών. Και ακόμα μαθαίνουμε καθημερινά.

Στη διάρκεια της χρονιάς, είδαμε ένα αυξανόμενο ενδιαφέρον για τα ίντερσεξ ζητήματα από πλήθος ιδρυμάτων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, από φορείς για την ισότητα, από πολιτικούς, επαγγελματίες υγείας, εκπαιδευτικούς, ΜΚΟ και φυσικά από ΛΟΑΤ ακτιβιστές. Μας ενθαρρύνει η προθυμία τους να μας ακολουθήσουν σε αυτήν την προσπάθεια απόκτησης γνώσης για τα ίντερσεξ θέματα και με αυτόν τον τρόπο να γίνουν ισχυροί σύμμαχοι στον αγώνα για τα ίντερσεξ ανθρώπινα δικαιώματα. Ελπίζουμε αυτός ο οδηγός να βοηθήσει στην πληροφόρηση όλων των συμμάχων μας και να γίνει εφελτήριο για πολλές συζητήσεις.

Το ίντερσεξ ζήτημα έγινε αναπόσπαστο κομμάτι του έργου μας για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Τώρα θα θέλαμε να σας ενθαρρύνουμε να το συμπεριλάβετε και στις δικές σας προσπάθειες για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Evelyne Paradis

Εκτελεστική Διευθύντρια της ILGA-Europe

**ΙΝΤΕΡΣΕΞ
ΑΝΘΡΩΠΟΙ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ**

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΑΝΘΡΩΠΟΙ;

Οι ίντερσεξ άνθρωποι γεννιούνται με χαρακτηριστικά φύλου (όπως χρωμοσώματα, γεννητικά όργανα ή και ορμονική δομή) που δεν ανήκουν αυστηρά στην αρσενική ή θηλυκή κατηγορία ή ανήκουν και στις δύο κατηγορίες ταυτόχρονα. Συχνά οι γιατροί συμβουλεύουν τους γονείς να προβούν σε χειρουργικές και άλλες ιατρικές παρεμβάσεις στα ίντερσεξ νεογέννητα και παιδιά, ώστε να κάνουν το σώμα τους να συμμορφωθεί (φαινομενικά) με τα ανδρικά ή τα γυναικεία χαρακτηριστικά. Στις περισσότερες περιπτώσεις, τέτοιες παρεμβάσεις δεν είναι ιατρικά απαραίτητες και μπορεί να έχουν εξαιρετικά αρνητικές συνέπειες στα ίντερσεξ παιδιά καθώς μεγαλώνουν.

Ο όρος "intersex" αντιπροσωπεύει το φάσμα της ποικιλομορφίας των χαρακτηριστικών φύλου που φυσιολογικά εμφανίζεται μέσα στο ανθρώπινο είδος. Επίσης, ο όρος δηλώνει την παραδοχή του φυσικού γεγονότος ότι το βιολογικό φύλο είναι ένα φάσμα και οι άνθρωποι με ποικιλομορφία χαρακτηριστικών φύλου, πέραν του αρσενικού και του θηλυκού, όντως υπάρχουν.

Ιστορικά, ο όρος "intersex" χρησιμοποιήθηκε να ήταν μία διαταραχή που χρειαζόταν ιατρική παρέμβαση για να «διορθωθεί». Τις δύο τελευταίες δεκαετίες, ο όρος επαναπλαισιώθηκε και καθιερώθηκε από τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ίντερσεξ ατόμων και των οργανώσεων τους ως όρος ομπρέλα με τα ανθρώπινα δικαιώματα στη βάση του.

Τα χαρακτηριστικά του φύλου μας είναι καθορισμένα από τη γέννησή μας, είτε είμαστε ίντερσεξ είτε όχι. Ωστόσο, το γεγονός ότι κάποιοι έχουν ίντερσεξ σώματα μπορεί να γίνει εμφανές σε διάφορα στάδια της ζωής τους: στη γέννηση, κατά την παιδική ηλικία, στην εφηβεία ή ακόμα και στην ενήλικη ζωή. Ανάλογα με τις συγκεκριμένες περιστάσεις της ζωής του και τον βαθμό που αποτελεί ταμπού στο περιβάλλον του, ένα άτομο μπορεί να μάθει ότι έχει ίντερσεξ σώμα σε πολύ μικρή ηλικία ή αργότερα στη ζωή του. Μερικοί ίντερσεξ άνθρωποι δεν το ανακαλύπτουν καθόλου στη διάρκεια της ζωής τους.

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΟΙ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΣΗΜΕΡΑ;

Σε έναν κόσμο όπου η συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων και των κυβερνήσεων γνωρίζουν και αποδέχονται δύο μόνο βιολογικά φύλα («αρσενικό» και «θηλυκό») η ύπαρξη των ίντερσεξ ανθρώπων και των σωμάτων τους δεν αναγνωρίζεται. Αντιθέτως, υγιή ίντερσεξ σώματα θεωρούνται «ιατρικό πρόβλημα» και «ψυχο-κοινωνική έκτακτη ανάγκη»¹ που πρέπει να διορθωθεί χειρουργικά, ορμονικά, ή με άλλα ιατρικά και μερικές φορές ψυχολογικά μέσα.

Σύμφωνα με μια πρωτοποριακή έκθεση του 2015 του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) για την κατάσταση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ίντερσεξ ανθρώπων, επεμβάσεις «κανονικοποίησης» σε ίντερσεξ παιδιά πραγματοποιούνται σε τουλάχιστον 21 Κράτη Μέλη.² Η κατάσταση αυτή αντανακλάται σε όλο τον κόσμο.³

1. Ladee-Levy JV.: Ambiguous genitalia as a psychosocial emergency In: Z Kinderchir. 1984 Jun;39(3):178-81.

2. Σε 8 κράτη μέλη, ένας νόμιμος εκπρόσωπος μπορεί να συναινέσει σε επεμβάσεις «κανονικοποίησης» φύλου ακόμα κι αν το ανήλικο άτομο είναι αρκετά μεγάλο για να αποφασίσει. European Union Agency for Fundamental Rights: FRA Focus Paper. The Fundamental Rights Situation of Intersex People. Vienna 2015, p. 1.

3. Dan Christian Ghattas: Human Rights between the sexes. A preliminary study on the life situations of inter* individuals. Ed. by Heinrich Böll Foundation. Berlin 2013.

ΠΩΣ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΣΗΜΕΡΑ;

ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΟΙ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥΣ – ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ:

Σε ολόκληρη την Ευρώπη, οι ίντερσεξ άνθρωποι αντιμετωπίζουν παθολογικοποίηση και ακραίες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους. Επειδή το να είναι κανείς ίντερσεξ αντιμετωπίζεται, από μόνο του, σαν διαταραχή, όταν η προ-εμφυτευτική διάγνωση ή ο προγεννητικός έλεγχος εμφανίσουν πιθανότητα ποικιλομορφίας των χαρακτηριστικών φύλου στα έμβρυα και τα κυήματα, μπορεί να τερματιστεί η περαιτέρω ανάπτυξή τους. Σε άλλες περιπτώσεις χορηγείται προγεννητικά φαρμακευτική αγωγή υψηλού κινδύνου - εκτός εγκεκριμένων ενδείξεων⁴ (δεξαμεθαζόνη).

Μετά τη γέννηση, ως παιδιά, έφηβοι και ενήλικες, οι ίντερσεξ άνθρωποι αντιμετωπίζουν παραβιάσεις της σωματικής τους ακεραιότητας, που περιλαμβάνουν ιατρικές παρεμβάσεις χωρίς την προσωπική, πρότερη, σταθερή και πλήρως ενημερωμένη συναίνεσή τους. Αυτό μπορεί να προκαλέσει ψυχολογικό τραύμα καθώς και σοβαρές σωματικές βλάβες, που κυμαίνονται από επώδυνες ουλές στους ιστούς ή απώλεια αίσθησης έως οστεοπόρωση και ουρηθρικά θέματα. Τα ίντερσεξ παιδιά αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο μιας διαταραγμένης οικογενειακής ζωής εξαιτίας του ταμπού και της ιατροκοποίησης. Επίσης, έχουν πιθανότητες να εγκαταλείψουν το

σχολείο, εξαιτίας των επιπτώσεων της φαρμακευτικής αγωγής και του σχολικού εκφοβισμού.

Τα ενήλικα ίντερσεξ άτομα μπορεί να δυσκολεύονται να βρουν δουλειά λόγω ελλιπούς εκπαίδευσης, σωματικών προβλημάτων ή έλλειψης αυτοεκτίμησης, που προκαλείται από το κοινωνικό στίγμα. Έχει αναφερθεί μεγαλύτερος κίνδυνος φτώχειας λόγω ελλιπούς εκπαίδευσης, ως αποτέλεσμα της παθολογικοποίησης και του σχετικού τραύματος. Σε κάθε ηλικία, οι ίντερσεξ άνθρωποι μπορεί να αντιμετωπίσουν στίγμα, θεσμικές και λεκτικές διακρίσεις, παρενόχληση, έλλειψη επαρκούς ιατρικής φροντίδας, έλλειψη πρόσβασης σε αναγκαία φαρμακευτική αγωγή, έλλειψη νομικής αναγνώρισης και την έλλειψη ορατότητας των σωμάτων τους στην κοινωνία μας.

Όταν γερνούν, όπως και όλοι οι άλλοι άνθρωποι, οι ίντερσεξ χρειάζονται να βασίζονται περισσότερο στον τομέα της υγείας. Ωστόσο, επειδή έχουν υποβληθεί σε τραυματικές θεραπείες στο παρελθόν, η εξάρτησή τους από τις ιατρικές υπηρεσίες αποτελεί δοκιμασία γι' αυτούς. Επιπλέον, υπάρχει ελάχιστη ενημέρωση για το πώς μπορεί να έχει επηρεαστεί η υγεία τους από τις θεραπείες που λάμβαναν στο μεγαλύτερο μέρος της ζωής τους.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΣΕ ΙΑΤΡΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ

Η πρόσβαση στη γενική ιατροφαρμακευτική περίθαλψη συχνά υπονομεύεται λόγω προκαταλήψεων των επαγγελματιών υγείας και των πολιτικών αποζημίωσης των εταιρειών ασφάλισης υγείας. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα εκεί όπου η πρόσβαση σε συγκεκριμένες υπηρεσίες (π.χ. διαθεσιμότητα προληπτικών ελέγχων για ορισμένες καταστάσεις ή γενικές υπηρεσίες υγείας) συνδέεται με το βιολογικό και το κοινωνικό φύλο του ατόμου που αναζητά την υπηρεσία ή οπουδήποτε το ιατρικό ιστορικό του ατόμου είναι σημαντικό (π.χ. ασφάλεια ζωής, ιδιωτική ασφάλεια υγείας, ασφάλιση για αναπηρία λόγω αδυναμίας εξάσκησης επαγγέλματος).

Η δυσπιστία, οι προκαταλήψεις και η αποστροφή που εκφράζονται από το προσωπικό υγείας μπορεί να οδηγήσουν τους ίντερσεξ ανθρώπους να αποφύγουν να αναζητήσουν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Μπορεί επίσης να οδηγήσουν τους επαγγελματίες υγείας να αρνηθούν την πρόσβαση των ίντερσεξ ανθρώπων σε υπηρεσίες υγείας. Τέτοια περιστατικά έχουν αναφερθεί στην OII Europe και στις οργανώσεις μέλη της από όλη την Ευρώπη. Σε αντίθεση με τις συνήθεις ιατρικές συμβουλές, η

επέμβαση επαναπροσδιορισμού φύλου δε βοηθά τους ίντερσεξ ανθρώπους να αποφύγουν αυτά τα εμπόδια ως προς τις υπηρεσίες υγείας αργότερα στη ζωή τους: τέτοια περιστατικά έχουν αναφερθεί τόσο από ίντερσεξ άτομα που έχουν κάνει επέμβαση όσο και από αυτά που δεν έχουν κάνει.

Τα ίντερσεξ άτομα αναφέρουν επανειλημμένα σωματική και ψυχολογική κακοποίηση από το ιατρικό προσωπικό (π.χ. μνηστικτική εξέταση, χρήση εργαλείων εξέτασης με τραχύτητα ή κατηγορίες προς τα ίντερσεξ άτομα ότι επίτηδες δε συνεργάζονται όταν τα σώματά τους δεν επιτρέπουν την πραγματοποίηση μιας παραδοσιακής εξέτασης).

Άλλα κοινά ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι ίντερσεξ άνθρωποι στην Ευρώπη είναι η έλλειψη πρόσβασης σε ορμονικά υποκατάστατα (έπειτα από χειρουργική αφαίρεση οργάνων παραγωγής ορμόνης) ή ορμονικά υποκατάστατα που δεν ταιριάζουν στις πραγματικές ανάγκες του σώματος του ατόμου (και αντίθετα στοχεύουν στην επιβολή του αποδοθέντος αρσενικού ή θηλυκού φύλου).

4. "Εκτός εγκεκριμένων ενδείξεων" σημαίνει τη χρήση ενός φαρμάκου πέραν των προβλεπόμενων δοκιμών και εγκεκριμένων χρήσεων

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα τα προβλήματα για τα ίντερσεξ άτομα μπορεί να υπάρχουν από νωρίς. Καταρχήν, οι ίντερσεξ άνθρωποι δεν περιλαμβάνονται εποικοδομητικά σε κανένα πρόγραμμα σπουδών.⁵ Τις περισσότερες φορές δεν αναφέρονται καν. Όταν αναφέρονται αντιμετωπίζονται ως φανταστικά μυθολογικά πλάσματα (ερμαφρόδιτοι), ως εκτρωματικά παραδείγματα ή με οπτική παθολογικοποίησης (σε κείμενα βιολογίας, ιατρικά εγχειρίδια ή εγκυκλοπαίδειες).

Επιπλέον, η σεξουαλική αγωγή δεν αναφέρεται στην ύπαρξή τους ή στο σωματικό τους βίωμα. Αντίθετα, τείνει να διαιωνίζει την αντίληψη πως υπάρχουν μόνο δύο βιολογικά φύλα. Αυτές οι εμπειρίες αυξάνουν το αίσθημα της ντροπής, της μυστικότητας, της ανυπαρξίας ή της αίσθησης πως το άτομο είναι μια απάτη σε πολύ ευαίσθητη ηλικία.

Επιπλέον, οι ίντερσεξ μαθητές ίσως αντιμετωπίσουν ευθεία στοχοποίηση και διακρίσεις στο σχολείο και στη μετέπειτα εκπαίδευση εάν η έκφραση φύλου τους, το ανάστημά τους ή άλλα στοιχεία της εμφάνισής τους δε συμμορφώνονται με την αρσενική ή θηλυκή νόρμα. Ίντερσεξ άτομα έχουν αναφέρει ότι δέχθηκαν εκφοβισμό (bullying) στο σχολείο βάσει των παραπάνω (π.χ. χρήση υποτιμητικής γλώσσας, ψυχολογική και σωματική βία). Τα μέρη όπου το σώμα γίνεται ορατό στους άλλους, όπως τουαλέτες και αποδυτήρια, είναι κοινές περιοχές άγχους και καταγεγραμμένης παρενόχλησης, ανεξάρτητα από το αν το ίντερσεξ άτομο έχει υποστεί τη λεγόμενη εγχείρηση «κανονικοποίησης» ή όχι.

Σε ένα ακόμα πιο ανησυχητικό επίπεδο, τα ίντερσεξ άτομα αντιμετωπίζουν και εκπαιδευτικά προβλήματα που συνδέονται άμεσα με την παραβίαση της σωματικής τους ακεραιότητας. Οι περισσότερες χειρουργικές επεμβάσεις, οι οποίες γίνονται σε πολύ μικρή ηλικία, οδηγούν σε αρκετές συμπληρωματικές εγχειρήσεις στη διάρκεια των ετών. Συχνά οι επεμβάσεις αυτές πραγματοποιούνται στη διάρκεια των σχολικών διακοπών, σε βάρος της ανάγκης του παιδιού για χαλάρωση και διασκέδαση. Μερικά παιδιά εγκαταλείπουν το σχολείο ως αποτέλεσμα αυτής της μακρόχρονης διαδικασίας ανάρρωσης. Ανεπιθύμητη ορμονοθεραπεία, στην παιδική ή την εφηβική ηλικία, με στόχο τη μεταβολή του σώματος προς το αποδοθέν φύλο αναφέρεται επίσης ότι συνδέεται με μείωση των σχολικών επιδόσεων.

Αυτή η σωματική και ψυχολογική πίεση συχνά εμποδίζει τα ίντερσεξ άτομα να αναπτύξουν όλες τις δυνατότητές τους και οδηγεί σε σχολική αποτυχία. Σαν αποτέλεσμα, αυτά τα παιδιά και νεαρά ενήλικα άτομα αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες στην απόκτηση τίτλων ανωτέρων σπουδών και κινδυνεύουν να ζήσουν σε συνθήκες φτώχειας όταν μεγαλώσουν. Οι ίντερσεξ άνθρωποι που καταφέρνουν να επιτύχουν ανώτερη εκπαίδευση συνεχίζουν να παλεύουν ταυτόχρονα με τις συνδυασμένες επιπτώσεις των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που αντιμετώπισαν και των διακρίσεων που εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν ως ενήλικες.

ΟΙ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΠΟΥΝ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Μία πρόσφατη έρευνα στην Αυστραλία που συγκέντρωσε δεδομένα για 272 ίντερσεξ άτομα, ηλικίας 16-85+, έδειξε ότι μόνο το ένα τέταρτο των συμμετεχόντων αξιολόγησαν τη συνολική εμπειρία τους στο σχολείο θετικά. Η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων (92%) δε φοίτησε σε σχολείο με συμπεριληπτική εκπαίδευση εφηβικής/σεξουαλικής αγωγής. Συνολικά, το 18% των

ανθρώπων με ποικιλομορφία χαρακτηριστικών φύλου έλαβαν μόνον πρωτοβάθμια εκπαίδευση (συγκριτικά με το 2% του γενικού πληθυσμού της Αυστραλίας). Πολλοί συμμετέχοντες (66%) είχαν βιώσει διακρίσεις που κυμαίνονταν από έμμεση έως άμεση λεκτική, σωματική ή άλλη κακοποιητική διάκριση. Οι κίνδυνοι κατά της ευημερίας που αναφέρθηκαν ήταν υψηλοί.⁶

5. Με εξαίρεση την «Trans, gender-variant and intersex students in schools policy» («Πολιτική για τους τρανς, ποικίλου φύλου και ίντερσεξ μαθητές στα σχολεία») της Μάλτας και το κοινό πρόγραμμα εκπαίδευσης της Ισλανδίας, που ήρθε στα σχολεία με μακροπρόθεσμο στόχο την εφαρμογή του στο τακτικό πρόγραμμα σπουδών.⁶ Δημοσιεύσεις συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν από το πρότζεκτ "Antidiskriminierungsarbeit und Empowerment für Inter*" με ίντερσεξ άτομα που ζουν στη Γερμανία. Μια σύνοψη των αποτελεσμάτων μπορείτε να δείτε στο https://interprojekt.files.wordpress.com/2015/09/interprojekt_konzept.pdf

6. UNESCO TH/DOC/HP2/15/042, p. 38, <http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002354/235414e.pdf>

ΕΡΓΑΣΙΑ

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ίντερσεξ άνθρωποι στο σχολείο συχνά συνεχίζονται στην επαγγελματική τους ζωή, διαιωνίζοντας το ταμπού, τη μυστικότητα και τη ντροπή. Μπορεί να γίνουν θύματα άμεσης ή έμμεσης διάκρισης και παρενόχλησης εξαιτίας της φυσικής τους εμφάνισης ή της έκφρασης φύλου τους.⁷

Όταν αιτούνται εργασία οι ίντερσεξ άνθρωποι ίσως χρειαστεί να εξηγήσουν τα κενά στην εκπαίδευσή τους ή στο επαγγελματικό βιογραφικό τους που προκύπτουν από τα χρονικά διαστήματα στα οποία νοσηλεύονταν ή από τις περιόδους που δεν ήταν σε θέση να εργαστούν λόγω κατάθλιψης ή τραύματος. Προηγούμενες και τρέχουσες θεραπείες έχουν αντίκτυπο στη σωματική και ψυχολογική ευημερία του ατόμου και μειώνουν ευθέως την ικανότητά του για εργασία.

Οι ιατρικοί έλεγχοι των υπαλλήλων μπορεί να είναι εξαιρετικά δύσκολοι για τους ίντερσεξ ανθρώπους. Ειδικά όταν ο υπεύθυνος γιατρός δεν είναι εκπαιδευμένος καθόλου σχετικά με την ύπαρξη των ίντερσεξ ανθρώπων ή θεωρεί πως οι ίντερσεξ άνθρωποι έχουν διαταραχή ανάπτυξης φύλου (DSD). Όταν υποβάλλουν αίτηση για να εργαστούν σε κάποια επαγγέλματα (π.χ. αστυνομία, πυροσβεστική) αναφέρεται ότι ίντερσεξ άνθρωποι έχουν απορριφθεί λόγω της DSD διάγνωσης τους ή και των επεμβάσεων που έχουν υποβληθεί χωρίς τη συναίνεσή τους.

Αφού εξασφαλίσουν εργασία, οι ίντερσεξ άνθρωποι αναφέρουν περιέργεια και αδιακρίσία για το σώμα τους από συναδέλφους.⁸ Κάποιοι ίντερσεξ άνθρωποι που τόλμησαν να ανοιχτούν σχετικά με το ίντερσεξ σώμα τους ανέφεραν δυσπιστία και απόρριψη από συναδέλφους και προϊσταμένους.⁹ Όπως ακριβώς και στην εκπαίδευση, η πίεση των διακρίσεων και του στιγματισμού οδηγεί σε υψηλότερο ποσοστό απουσιών, αυξάνοντας τον κίνδυνο οι ίντερσεξ άνθρωποι να χάσουν τη δουλειά τους.

Κάποιοι ίντερσεξ άνθρωποι περιήλθαν σε κατάσταση αναπηρίας εξαιτίας σωματικών βλαβών ως αποτέλεσμα των μη συναινετικών

επεμβάσεων. Ανάλογα με τη χώρα, η κατάσταση αναπηρίας ενδέχεται να προσφέρει κάποια προστασία, αλλά επίσης ενδέχεται να έχει το κόστος επιπρόσθετων διακρίσεων και στιγματισμού ως ΑμεΑ.¹⁰

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

Οι ίντερσεξ άνθρωποι κινδυνεύουν από διακρίσεις όταν η εμφάνιση του κοινωνικού φύλου τους δεν ταιριάζει με τις κοινωνικές νόρμες των λεγόμενων αρσενικών και θηλυκών σωμάτων. Ως αποτέλεσμα, ίσως αντιμετωπίσουν παρενόχληση ή πρακτικές διακρίσεων σε όλους τους τομείς της ζωής, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε αγαθά (π.χ. φάρμακα, ρούχα, καλλυντικά) και υπηρεσίες (π.χ. γυμναστήρια, ξενοδοχεία, αεροπορικά εισιτήρια).

ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΚΥΒΕΥΟΝΤΑΙ

Δικαίωμα στη ζωή, Απαγόρευση βασανιστηρίων, απάνθρωπη και ταπεινωτική μεταχείριση, Δικαίωμα στον αυτοπροσδιορισμό και στη σωματική ακεραιότητα, Δικαίωμα στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή, Μεταχείριση χωρίς διακρίσεις, Δικαίωμα σε αποτελεσματική θεραπεία, Δικαίωμα στην πληροφόρηση, Ελευθερία έκφρασης...

7. Αδημοσίευτες συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν με ίντερσεξ άτομα που ζουν στη Γερμανία, στο πλαίσιο του προγράμματος "Antidiskriminierungsarbeit und Empowerment für Inter*" (Αντι-στιγματισμός και ενδυνάμωση για τα ίντερσεξ άτομα). Μια σύνοψη των αποτελεσμάτων μπορείτε να δείτε στο https://interprojekt.files.wordpress.com/2015/09/interprojekt_konzept.pdf

8. OII Australia, Pride in Diversity (2014): Employers' Guide to Intersex Inclusion, p. 17. <https://oii.org.au/wp-content/uploads/key/Employer-Guide-Intersex-Inclusion.pdf>

9. The Netherlands Institute for Sociological Research: Living with intersex/DSD An exploratory study of the social situation of a with intersex/DSD. Written by Jantine van Lisdonk. 2014, p.56.

10. OII Europe (2015): Statement of OII Europe on Intersex, Disability and the UN Convention on the Rights of People with Disabilities. http://oii-europe.org/wp-content/uploads/2015/05/CRPD_2015_Statement_OII_Europe.pdf

ΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Μεγαλώνοντας, τα ίντερσεξ άτομα ίσως ανακαλύψουν ότι το βιολογικό φύλο που τους αποδόθηκε στη γέννηση με την ληξιαρχική καταχώριση (και συχνά μετά από ιατρικές παρεμβάσεις) δεν ταιριάζει με την ταυτότητα φύλου τους. Η διαδικασία που πρέπει να περάσουν τα άτομα για να πετύχουν την αναγνώριση του κοινωνικού φύλου τους ποικίλει πολύ ανάμεσα στις χώρες της Ευρώπης. Αν και εφόσον η νομική αναγνώριση ταυτότητας φύλου είναι διαθέσιμη, η διαδικασία συχνά απαιτεί από τους ίντερσεξ ανθρώπους να δηλώσουν τους εαυτούς τους σαν διεμφυλικούς (trans) προκειμένου να αλλάξουν το καταχωρισμένο τους φύλο. Σε κάποιες χώρες οι απαιτήσεις για νομική αναγνώριση ταυτότητας φύλου μπορεί να αποτρέπουν τους ανθρώπους με ιατρικές διαγνώσεις της ίντερσεξ κατάστασης να χρησιμοποιήσουν τις νομικές διαδικασίες, αφήνοντάς τους συχνότατα σε νομικό κενό.

ΤΙ ΘΕΛΟΥΝ ΟΙ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΑΝΘΡΩΠΟΙ;

Τα ομόφωνα αιτήματα του διεθνούς κινήματος ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ίντερσεξ περιγράφηκαν στη Διακήρυξη της Μάλτας στο 3ο International Intersex Forum το 2013.¹¹ Η Διακήρυξη απαιτεί **να τεθεί τέλος στους ακρωτηριασμούς και τις πρακτικές «κανονικοποίησης»**, όπως εγχειρήσεις γεννητικών οργάνων, ψυχολογικές και άλλες ιατρικές θεραπείες. Αντ' αυτών, οι ίντερσεξ άνθρωποι πρέπει να ενδυναμώνονται ώστε να παίρνουν αποφάσεις μόνοι τους για ζητήματα που αφορούν τη σωματική ακεραιότητα, τη σωματική αυτονομία και τον αυτοπροσδιορισμό τους.

Πρακτικές όπως βρεφοκτονία και εξόντωση των ίντερσεξ ανθρώπων συμβαίνουν σε κάποια μέρη του κόσμου, αλλά όχι στην Ευρώπη. Ωστόσο, είναι ανησυχητικό το γεγονός ότι στην Ευρώπη η παθολογικοποίηση των ίντερσεξ ανθρώπων οδηγεί σε όλο και περισσότερες προεμφυτευτικές γενετικές διαγνώσεις, προγενετικούς ελέγχους και θεραπείες και επιλεκτικό τερματισμό των ίντερσεξ εμβρύων. Αυτές οι κακοποιήσεις είναι άμεσο αποτέλεσμα της αντίληψης πως τα ίντερσεξ σώματα είναι διαταραγμένα. Ως εκ τούτου, η Διακήρυξη καλεί για την **αποπαθολογικοποίηση της ποικιλομορφίας των χαρακτηριστικών φύλου** σε ιατρικές οδηγίες, πρωτόκολλα και ταξινομήσεις, όπως στη Διεθνή Ταξινόμηση Νοσημάτων του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.¹²

Η Διακήρυξη της Μάλτας¹³ επίσης τονίζει πως η δημιουργία και η διευκόλυνση υποστηρικτικών, ασφαλών και τιμητικών περιβαλλόντων για τα ίντερσεξ άτομα, τις οικογένειες και τους οικείους τους είναι καίριας σημασίας. Αυτό περιλαμβάνει τη θέσπιση προστατευτικής νομοθεσίας στο έδαφος των χαρακτηριστικών φύλου που να διασφαλίζει ότι οι ίντερσεξ άνθρωποι προστατεύονται από τις διακρίσεις διαθεματικά. Επίσης, σημαίνει διασφάλιση της παροχής όλων των ανθρωπίνων και πολιτικών δικαιωμάτων στους ίντερσεξ ανθρώπους, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στο γάμο και στη δημιουργία οικογένειας και του δικαιώματος απόκτησης εγγράφων που να αντανακλούν την ταυτότητα φύλου του ατόμου.

Σχετικά με την αδικία και τον πόνο που έχει προκληθεί στους ίντερσεξ ανθρώπους κατά το παρελθόν, η Διακήρυξη καλεί για **παροχή επαρκούς αποζημίωσης**, αποκατάσταση, πρόσβαση στη δικαιοσύνη και το δικαίωμα στην αλήθεια. Αυτό σημαίνει πως οι ίντερσεξ άνθρωποι πρέπει να έχουν δικαίωμα στην πλήρη πληροφόρηση και πρόσβαση στους ιατρικούς φακέλους και το ιατρικό ιστορικό τους.

Η ιατροκοποίηση και ο στιγματισμός των ίντερσεξ ανθρώπων καταλήγει σε σοβαρά τραύματα και προβλήματα ψυχικής υγείας. Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι η **μη-παθολογικοποιημένη ψυχο-κοινωνική υποστήριξη και η αλληλοϋποστήριξη** πρέπει να είναι διαθέσιμη στα ίντερσεξ άτομα όπως απαιτείται σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους, καθώς επίσης και στους γονείς ή/και τους κηδεμόνες.

Η ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Δυστυχώς, η Ευρώπη δεν είναι ένα ασφαλές μέρος για τους ίντερσεξ ανθρώπους. Παρά την αυξανόμενη προσοχή που λαμβάνουν τα ίντερσεξ ζητήματα σε κάποιες χώρες, οι ίντερσεξ άνθρωποι παραμένουν ως επί το πλείστον αόρατοι σε όλη την Ευρώπη. Επιπλέον, υπάρχει τεράστια έλλειψη μη-παθολογικοποιημένης πληροφόρησης για την ίντερσεξ κατάσταση. Οι ίντερσεξ άνθρωποι κινδυνεύουν να θεωρούνται διαταραγμένοι σε κάθε πτυχή της ζωής.

Εκτός από τη Μάλτα και την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου

11. <http://oiiieurope.org/public-statement-by-the-third-international-intersex-forum/>

12. Βλ. επίσης την έκθεση «Intersex Issues in the ICD» (2014). Αναφέρεται σε συγκεκριμένες ανησυχίες σχετικές με ίντερσεξ ζητήματα στη διαδικασία αναθεώρησης της Διεθνούς Ταξινόμησης Νοσημάτων. <http://wp.me/a1djE5-aw>

της για την Ταυτότητα Φύλου, Έκφραση Φύλου και Χαρακτηριστικά Φύλου το 2015, καμία άλλη ευρωπαϊκή χώρα δεν έχει θεσπίσει προβλέψεις ώστε να διασφαλίσει την προστασία της σωματικής ακεραιότητας, της σωματικής αυτονομίας και του αυτοπροσδιορισμού των ίντερσεξ ατόμων.

Η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της Μάλτας, που υιοθετήθηκε τον Απρίλιο του 2015, αποτελεί για την ώρα το κορυφαίο παράδειγμα καλής πρακτικής παγκοσμίως ως προς τον τρόπο διασφάλισης της προστασίας των ίντερσεξ ατόμων. Η Πράξη παρέχει προστασία στη βάση των χαρακτηριστικών φύλου στη νομοθεσία περί ίσης μεταχείρισης και στις προβλέψεις του Ποινικού Κώδικα για τα εγκλήματα και τη ρητορική μίσους.

Είναι σημαντικό ότι η Πράξη απαγορεύει κάθε «ιατρική παρέμβαση που έχει ως κίνητρα κοινωνικούς παράγοντες, χωρίς τη συγκατάθεση του ίδιου του ατόμου». Επιπρόσθετα, ο νόμος εδραιώνει το δικαίωμα πρόσβασης σε ψυχοκοινωνική υποστήριξη καθώς και σε αμοιβαία υποστήριξη και επιτρέπει σε κάθε άτομο τη νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου του ή τη μεταβολή της με απλή διοικητική διαδικασία.

Η **Ισλανδία** εργάζεται πάνω σε νομοθεσία παρόμοια με αυτήν της Μάλτας. Προτείνει να συμπεριληφθεί η προστασία της σωματικής ακεραιότητας και του αυτοπροσδιορισμού ενός ατόμου στη βάση των χαρακτηριστικών φύλου. Σχεδιάζει επίσης να προσφέρει προστασία από εγκλήματα και ρητορική μίσους, καθώς και προστασία στον τομέα της απασχόλησης, των αγαθών και των υπηρεσιών και σε άλλους τομείς της ζωής βάσει της ταυτότητας φύλου, της έκφρασης φύλου και των χαρακτηριστικών φύλου.

Η **Νήσος Τζέρσεϊ** υιοθέτησε ρυθμίσεις κατά των διακρίσεων το 2015, εισάγοντας την «ίντερσεξ κατάσταση» ως καλυπτόμενη στο νέο έδαφος προστασίας του «βιολογικού φύλου» στη Νομοθεσία Κατά των Διακρίσεων του Τζέρσεϊ το 2013.¹⁴

Η **Χώρα των Βάσκων** στην **Ισπανία** και η **Σκωτία** στο **Ηνωμένο Βασίλειο** έχουν κάνει τα πρώτα βήματα σε περιφερειακό επίπεδο στην κατεύθυνση της ρητής προστασίας των ίντερσεξ ανθρώπων από διακρίσεις, αναφέροντας την ίντερσεξ κατάσταση στο πλαίσιο της ταυτότητας φύλου.¹⁵ Κάποιες χώρες στην Ευρώπη καλύπτουν έμμεσα την ίντερσεξ κατάσταση στο πλαίσιο του κοινωνικού φύλου ή και της ταυτότητας φύλου.¹⁶ Άλλες ευρωπαϊκές χώρες έχουν ανοιχτή λίστα στο πλαίσιο των διακρίσεων, προσφέροντας το πεδίο «άλλο», που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για να προστατεύσει τους ίντερσεξ ανθρώπους.¹⁷ Ωστόσο, ελλείψει νομολογίας, το πεδίο αυτό παραμένει αδοκίμαστο. Λαμβάνοντας υπόψη την έλλειψη κοινωνικής και νομικής ορατότητας των ίντερσεξ ανθρώπων, η χρήση του πεδίου «άλλο» με αυτόν τον τρόπο προϋποθέτει την ενημέρωση της κοινωνίας και των ενδιαφερομένων για τα ίντερσεξ ζητήματα.

Η **Φινλανδία** αναθεώρησε την Πράξη για την *Ισότητα των Φύλων* το 2015, που τώρα καλύπτει και «χαρακτηριστικά φύλου του σώματος», με σκοπό την προστασία των ίντερσεξ ανθρώπων από τις διακρίσεις.

Η **Μάλτα** και, από τις 24 Δεκεμβρίου του 2015, η **Ελλάδα** είναι οι μόνες χώρες στην Ευρώπη που παρέχουν ρητά προστασία από τις διακρίσεις με βάση τα «χαρακτηριστικά φύλου». Η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της Μάλτας απαιτεί από τις δημόσιες υπηρεσίες να εξαλείψουν παράνομες διακρίσεις και παρενόχληση και να προωθούν ίσες ευκαιρίες για όλους, ανεξάρτητα από τα χαρακτηριστικά αυτά.

13. Malta (2015), Πράξη αναγνώρισης και καταχώρισης της ταυτότητας φύλου ενός προσώπου και ρύθμισης των αποτελεσμάτων μιας τέτοιας μεταβολής, καθώς και αναγνώρισης και προστασίας των χαρακτηριστικών φύλου του προσώπου.

14. Βουλή Τζέρσεϊ (2015), Νομοθεσία κατά των Διακρίσεων (Φύλο και Σχετικά Χαρακτηριστικά): States of Jersey (2015), Discrimination (Sex and Related Characteristics) (Jersey) Regulations 201, Par. 7.3.

15. Νόμος Χώρας των Βάσκων 14/2012, Ποινική Νομοθεσία Σκωτίας (Επιβαρυντική Περίσταση λόγω Προκαταλήψεων). Η δεύτερη θα αναθεωρηθεί το 2016: Basque Country Act 14/2012; Scottish Offences (Aggravation by Prejudice) Act. The latter will be reviewed in 2016.

16. Αυστρία, Δανία, Ολλανδία (φύλο), Ρουμανία, Σλοβενία (ταυτότητα φύλου), Σουηδία (φύλο και ταυτότητα φύλου), βλ.: Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης: Εστιασμένη Έκθεση (Focus Paper) FRA. Η Κατάσταση των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων των Ίντερσεξ Ανθρώπων, Βιέννη 2015, σ. 4.: European Union Agency for Fundamental Rights: FRA Focus Paper. The Fundamental Rights Situation of Intersex People. Vienna 2015, p. 4.

17. Βουλγαρία, Εσθονία, Ουγγαρία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Ισπανία και Σλοβακία. Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης: Εστιασμένη Έκθεση FRA. Η Κατάσταση των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων των Ίντερσεξ Ανθρώπων, Βιέννη 2015, σ. 4. Βλ.: FRA Focus Paper, The Fundamental Rights Situation of Intersex People. Vienna 2015, p. 4.

ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Μόλις μέσα στα τελευταία 20 χρόνια οι ίντερσεξ άνθρωποι άρχισαν να μιλούν για το ποιοι είναι και τις συχνά τρομακτικές εμπειρίες που έχουν ζήσει. Όπως και η κοινωνία συνολικά, κυβερνήσεις και ερευνητικά ινστιτούτα είναι σε μεγάλο βαθμό απληροφόρητα για την ύπαρξη των ίντερσεξ ανθρώπων. Κατά την κυκλοφορία της εστιασμένης έκθεσης (focus paper) του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2015, οι πρωτοφανείς δυσκολίες στη συλλογή δεδομένων και η γενικότερη έλλειψη στατιστικών δεδομένων υπογραμμίστηκαν ως δύο από τα σημαντικότερα ευρήματα της έρευνας.¹⁸

Υπάρχει μεγάλη ανάγκη για συλλογή γενικών δεδομένων, καθώς και για έρευνες για την ψυχολογική και φυσική κατάσταση διαβίωσης των ίντερσεξ ατόμων. Όλες οι έρευνες πρέπει να διεξάγονται υπό την κοινωνιολογική και αποπαθολογικοποιητική σκοπιά των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ως εκ τούτου, η συλλογή δεδομένων θα πρέπει κατά προτίμηση να διεξάγεται από κοινού με ίντερσεξ ερευνητές ή/και σε συνεργασία με τις

ίντερσεξ οργανώσεις: θα πρέπει επίσης να αναγνωρίζεται και να υπολογίζεται η εξειδίκευσή τους.

Οι περισσότερες από τις λίγες ψυχοκοινωνικές έρευνες που υπάρχουν διεξήχθησαν από γιατρούς ή και ψυχολόγους. Όταν ελέγχουμε τα ευρήματα τους είναι σημαντικό να αναγνωρίζουμε ότι τα ερωτηθέντα άτομα έχουν ενδεχομένως τραυματιστεί από παλαιότερες θεραπείες και υπερφορτίζονται στο ιατρικό περιβάλλον στο οποίο κλήθηκαν να δώσουν συνέντευξη. Τα ερωτηθέντα άτομα μπορεί να ένιωθαν άβολα και με τα ίδια τα άτομα που τους έπαιρναν συνέντευξη. Επίσης, είναι πολύ πιθανόν τα άτομα που επηρεάστηκαν περισσότερο αρνητικά από τις θεραπείες να μην θέλησαν εξαρχής να συμμετάσχουν στις συνεντεύξεις, στερώντας από τις έρευνες απαντήσεις μεγάλης συνάφειας. Ωστόσο, ακόμα και σε αυτόν τον περιορισμένο αριθμό ερευνών (και συνυπολογίζοντας αυτά τα πιθανά κενά πληροφόρησης) το ποσοστό των συμμετεχόντων που ανέφεραν σοβαρά προβλήματα σχετικά με ιατρικές παρεμβάσεις είναι σημαντικό.

Η ΨΥΧΙΚΗ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γερμανική έρευνα που διεξήχθη από ιατρική ομάδα μεταξύ 2005 και 2007 κάλυψε τις εμπειρίες 439 ίντερσεξ ατόμων κάθε ηλικίας από τη Γερμανία, την Αυστρία και την Ελβετία. Το 81% είχε υποβληθεί σε μία ή περισσότερες εγχειρήσεις εξαιτίας της διάγνωσης Διαταραχής Ανάπτυξης Φύλου (DSD) τους. Σχεδόν το 50% των συμμετεχόντων ενηλίκων ανέφεραν ψυχολογικά προβλήματα και διάφορα προβλήματα σχετικά με τη σωματική τους ευημερία και με τη σεξουαλική τους ζωή. Τα δύο τρίτα σύνδεσαν αυτά τα προβλήματα με τη φαρμακευτική και χειρουργική θεραπεία στην οποία είχαν υποβληθεί. Τα παιδιά που συμμετείχαν ανέφεραν σημαντικές ενοχλήσεις, κυρίως στο πλαίσιο της οικογενειακής τους ζωής και σε σχέση με τη σωματική τους ευημερία τους.¹⁹

Τα ευρήματα αυτά είναι ανησυχητικά. Μια έρευνα που θα εστίαζε στα δικαιώματα του παιδιού και στα ανθρώπινα δικαιώματα ίσως να είχε οδηγήσει σε ακόμη πιο ανησυχητικά αποτελέσματα.

18. Δικαιώματα: Εστιασμένη Έκθεση FRA. Η Κατάσταση των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων των Ίντερσεξ Ανθρώπων, Βιέννη 2015, σ. 4, 5.: FRA Focus Paper. The Fundamental Rights Situation of Intersex People. Vienna 2015, p. 4, 5. European Union Agency for Fundamental Rights.

19. Netzwerk Intersexualität (Ed.): Erste Ergebnisse der Klinischen Evaluationsstudie im Netzwerk Störungen der Geschlechtsentwicklung/Intersexualität in Deutschland, Österreich und Schweiz Januar 2005 bis Dezember 2007. http://www.netzwerk-dsd.uk-sh.de/fileadmin/documents/netzwerk/evalstudie/Bericht_Klinische_Evaluationsstudie.pdf

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Ο αυξανόμενος αριθμός των ορατών ακτιβιστών για τα δικαιώματα των ίντερσεξ και η ίδρυση ίντερσεξ οργανώσεων βοήθησαν στην ευαισθητοποίηση για τα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι ίντερσεξ άνθρωποι. Μέσω αυτής της ευαισθητοποίησης, οι ίντερσεξ ακτιβιστές έχουν δημιουργήσει τη δυναμική για την αλλαγή. Φορείς χάραξης πολιτικής, κυβερνήσεις και διεθνείς θεσμοί αρχίζουν να δείχνουν ενδιαφέρον και να διερευνούν πώς θα διασφαλίσουν την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ίντερσεξ ανθρώπων. Όσο ευπρόσδεκτη κι αν είναι αυτή η εξέλιξη, σημαίνει μεγάλο όγκο εργασίας για τους ακτιβιστές και τις ίντερσεξ οργανώσεις, που δουλεύουν με ελάχιστη (ή ανύπαρκτη) χρηματοδότηση.

Σύμφωνα με την έρευνα «The State of Trans* and Intersex Organizing»²⁰ του 2013, οι ίντερσεξ οργανώσεις είναι υποχρηματοδοτούμενες παγκοσμίως, συμπεριλαμβανομένης και της Ευρώπης. Οι οργανώσεις και οι ομάδες για τα ανθρώπινα δικαιώματα των ίντερσεξ βρέθηκε πως έχουν μέση ετήσια χρηματοδότηση \$0-\$5.000, προϋπολογισμό που σε καμία περίπτωση δεν αντιστοιχούσε στο εκτεταμένο χαρτοφυλάκιο εργασίας τους. Αν και η κατάσταση έχει βελτιωθεί λίγο με την καθιέρωση της χρηματοδότησης Astraea Intersex Human Rights Fund,²¹ όλες οι ίντερσεξ οργανώσεις στην Ευρώπη αντιμετωπίζουν έλλειψη πόρων. Προκειμένου οι ίντερσεξ οργανώσεις να μπορέσουν να στηρίξουν τους φορείς χάραξης πολιτικής, υπάρχει ανάγκη να στηριχθούν οι δυνατότητές τους.

Οι ίντερσεξ οργανώσεις είναι καίριες για την παροχή εμπειρίας και εμπειρογνωμοσύνης σχετικά με τη βιωμένη εμπειρία των ίντερσεξ ανθρώπων. Όταν εργάζονται για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ίντερσεξ ανθρώπων, οι ευρωπαϊκοί θεσμοί, οι κυβερνήσεις και οι φορείς για την ισότητα πρέπει να δουλέψουν με τις ίντερσεξ οργανώσεις.

Οι ίντερσεξ οργανώσεις είναι καίριες για την παροχή εμπειρίας και εμπειρογνωμοσύνης σχετικά με τη βιωμένη εμπειρία των ίντερσεξ ανθρώπων. Όταν εργάζονται για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ίντερσεξ ανθρώπων, οι ευρωπαϊκοί θεσμοί, οι κυβερνήσεις και οι φορείς για την ισότητα πρέπει να δουλέψουν με τις ίντερσεξ οργανώσεις.

20. Netzwerk Intersexualität (Ed.): Erste Ergebnisse der Klinischen Evaluationsstudie im Netzwerk Störungen der Geschlechtsentwicklung/Intersexualität in Deutschland, Österreich und Schweiz Januar 2005 bis Dezember 2007. http://www.netzwerkdsd.uksh.de/fileadmin/documents/netzwerk/evalstudie/Bericht_Klinische_Evaluationsstudie.pdf

21. Η πρώτη του είδους της, η χρηματοδότηση Astraea – Lesbian Foundation for Justice – Intersex Human Rights Fund στηρίζει οργανώσεις, προγράμματα και εκστρατείες με επικεφαλής ίντερσεξ ακτιβιστές που εργάζονται για τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, για τη σωματική αυτονομία και ακεραιότητα και τον αυτοπροσδιορισμό των ίντερσεξ ανθρώπων παγκοσμίως.

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΠΟΣΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΙΝΑΙ ΙΝΤΕΡΣΕΞ;

Προηγούμενες εκτιμήσεις αναφέρονταν σε 1 στους 2.000, 1 στους 4.000, 1 στους 5.000 ή λιγότερους, ανάλογα με την ποικιλομορφία στην οποία εστίαζαν. Ωστόσο, μια πρόσφατη ολλανδική έρευνα συνέκρινε υπάρχουσες ιατρικές πηγές και βρήκε πολύ μεγαλύτερη συχνότητα.

Η συνολική συχνότητα φτάνει μέχρι 0,5078%. Αυτό σημαίνει πως 1 άτομο στα 200 έχει μια ποικιλομορφία χαρακτηριστικών φύλου η οποία, σύμφωνα με την ιατρική νόρμα, εμπίπτει στην κατηγορία «Διαταραχή Ανάπτυξης Φύλου» και «χρειάζεται» ιατρική προσοχή ως ψυχοκοινωνική επείγουσα κατάσταση.²²

ΤΑ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΑΤΟΜΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΩΣ ΑΝΔΡΕΣ, ΓΥΝΑΙΚΕΣ Η' ΙΝΤΕΡΣΕΞ / ΤΡΙΤΟ ΦΥΛΟ;

Σύμφωνα με τις υπάρχουσες στατιστικές, τα περισσότερα ίντερσεξ άτομα έχουν αρσενική ή θηλυκή ταυτότητα φύλου και αυτό σημαίνει πως προσδιορίζονται ως άνδρες ή γυναίκες. Ωστόσο, καθώς τα ίντερσεξ άτομα συνήθως εξαναγκάζονται μέσω ιατρικής παρέμβασης και κοινωνικής πίεσης να επιτελούν «αρσενικό» ή «θηλυκό» ρόλο, η ανάπτυξη ταυτότητας φύλου άλλης από αρσενική ή θηλυκή μπορεί να είναι ιδιαίτερη πρόκληση.

ΕΙΝΑΙ Η ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΦΥΛΟΥ;

Οι άνθρωποι με ίντερσεξ σώμα μπορεί να έχουν τόσες ταυτότητες φύλου (και σεξουαλικούς προσανατολισμούς επίσης) όσες και οι άνθρωποι που δεν έχουν ίντερσεξ σώμα. Μερικοί ίντερσεξ άνθρωποι έχουν ίντερσεξ ταυτότητα φύλου.

Οι ίντερσεξ άνθρωποι παραμένουν σε μεγάλο βαθμό αόρατοι στην κοινωνία μας. Οι άνθρωποι που δεν έχουν ίντερσεξ σώμα

και θέλουν να χρησιμοποιούν τον όρο «ίντερσεξ» για να περιγράψουν την ταυτότητα φύλου τους θα πρέπει να γνωρίζουν ότι, δυστυχώς, στην πραγματικότητα καθιστούν τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ίντερσεξ λιγότερο ορατές.

ΟΤΑΝ ΕΝΑ ΑΤΟΜΟ ΕΙΝΑΙ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΠΩΣ ΤΟ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΦΥΛΟ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟ/ΑΣΑΦΕΣ/ ΑΓΝΩΣΤΟ;

Όχι. Η τρέχουσα πρακτική αναγνώρισης μόνο δύο βιολογικών φύλων, αρσενικού και θηλυκού είναι που οδηγεί στην κατηγοριοποίηση του ίντερσεξ ως «απροσδιόριστου». Η εξίσωση του ίντερσεξ με ασαφές ή αγνωστο φύλο δείχνει ασέβεια και στερεί από τους ίντερσεξ ανθρώπους το δικαίωμα στο σώμα τους. Αυτή η λανθασμένη κρίση οδηγεί επίσης στο γεγονός ότι το δικαίωμά τους στη σωματική ακεραιότητα παραβιάζεται συχνά από μη συναινετικές ιατρικές θεραπείες.

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΦΥΛΟΥ (DSD);

Η Διαταραχή Ανάπτυξης Φύλου είναι ένας ιατρικός όρος ομπρέλα που εισήχθη το 2006 μέσω Κοινής Δήλωσης Κλινικών Ιατρών. Μαζί με νέες κατηγορίες συνδρόμων, αντικατέστησε τους παλαιότερους ιατρικούς όρους. Ο όρος αναφέρεται στα ίντερσεξ χαρακτηριστικά φύλου ως χαρακτηριστικά που «αποκλίνουν» από τη νόρμα των αρσενικών και θηλυκών σωμάτων και ως εκ τούτου πρέπει να «αποσαφηνιστούν» ή να «διορθωθούν».

Η ιδέα της «διαταραχής ανάπτυξης φύλου» παθολογικοποιεί τους ίντερσεξ ανθρώπους και τα σώματά τους. Η γλώσσα της DSD χρησιμοποιείται για να δικαιολογήσει τις «κανονικοποιητικές» θεραπείες για συμμόρφωση των ίντερσεξ σωμάτων με τις ιατρικές και κοινωνικές νόρμες. Σε μια προσπάθεια αποφυγής των παθολογικοποιητικών συνειρμών της «διαταραχής», ορισμένοι κλινικοί ιατροί χρησιμοποιούν τον όρο DSD με το D να σημαίνει «διαφορετική» ή «διαφοροποιημένη» ανάπτυξη φύλου.

22. The Netherlands Institute for Sociological Research: Living with intersex/DSD. An exploratory study of the social situation of persons with intersex/DSD. Written by Jantine van Lisdonk. 2014 (see: Appendix B Prevalence table for intersex/dsd).

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΚΑΙ ΤΡΑΝΣ;

ΟΙ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΙΝΑΙ:

Η ίντερσεξ κατάσταση αφορά το σώμα: ίντερσεξ σημαίνει να γεννηθεί ένα άτομο με χαρακτηριστικά φύλου που δε συμμορφώνονται με τις ιατρικές και κοινωνικές νόρμες των αποκαλούμενων αρσενικών και θηλυκών σωμάτων. Η τρανς κατάσταση αφορά την ταυτότητα φύλου: Το να είναι κάποιο άτομο τρανς σημαίνει να έχει διαφορετική ταυτότητα φύλου από το κοινωνικό/βιολογικό φύλο που του αποδόθηκε στη γέννηση. Τα περισσότερα τρανς άτομα γεννήθηκαν με σώμα που ταιριάζει με τις ιατρικές και κοινωνικές νόρμες των αποκαλούμενων αρσενικών και θηλυκών σωμάτων.

Οι ίντερσεξ άνθρωποι υποβάλλονται σε επεμβατική, μη αναστρέψιμη αγωγή χωρίς τη συγκατάθεσή τους.

Οι τρανς άνθρωποι συχνά επιζητούν ιατρικές παρεμβάσεις ώστε να προσαρμόσουν το σώμα τους στην ταυτότητα φύλου τους αλλά αντιμετωπίζουν προβλήματα με τη λήψη της ιατρικής φροντίδας που χρειάζονται.

Επισήμανση: Τα ίντερσεξ άτομα μπορεί να έχουν ταυτότητα φύλου που δεν ταιριάζει με το βιολογικό φύλο που τους επιβλήθηκε κατά τη γέννηση. Ως αποτέλεσμα, ίσως αποφασίσουν να χρησιμοποιήσουν τους νομικούς μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι στη χώρα τους προκειμένου να προσαρμόσουν το όνομα, το δείκτη φύλου ή και το σώμα τους στο προσωπικό τους πεδίο άνεσης και ασφάλειας. Πολύ συχνά οι μόνοι διαθέσιμοι μηχανισμοί είναι αυτοί που είναι διαθέσιμοι στους τρανς ανθρώπους. Στην πράξη όμως, κάποιοι ίντερσεξ άνθρωποι μπορεί να αποτραπούν από την πρόσβαση σε αυτούς τους μηχανισμούς, ανάλογα με τις νομικές ή άλλες απαιτήσεις για κάθε ένα από αυτά τα βήματα στη χώρα τους.

ΟΙ ΠΙΟ ΚΟΙΝΕΣ ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΕΙΝΑΙ

Και οι δύο ομάδες στερούνται την αναγνώριση του θεμελιώδους δικαιώματός τους στον αυτοπροσδιορισμό. Οι ίντερσεξ επειδή υποβάλλονται σε παρεμβατική ιατρική αγωγή χωρίς τη συναίνεση τους. Οι τρανς επειδή αντιμετωπίζουν συχνά τεράστια εμπόδια στη λήψη της ιατρικής φροντίδας που χρειάζονται, καθώς και της αναγνώρισης της ταυτότητας φύλου τους.

Και οι δύο ομάδες θεωρείται πως έχουν κάποια «διαταραχή» σύμφωνα με τις ιατρικές κατευθυντήριες γραμμές, τα πρωτόκολλα και τις ταξινομήσεις (αν και οι τρανς θεωρείται πως έχουν να αντιμετωπίσουν «ψυχολογική διαταραχή», ενώ τα ίντερσεξ άτομα θεωρείται πως έχουν «σωματική διαταραχή»).

Και οι δύο ομάδες υφίστανται διακρίσεις και παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε μια κοινωνία όπου κυριαρχεί η διχοτόμηση αρσενικού και θηλυκού, π.χ. στο σχολείο, στον εργασιακό χώρο ή στον αθλητισμό.

ΟΤΑΝ ΟΙ ΓΙΑΤΡΟΙ ΙΣΧΥΡΙΖΟΝΤΑΙ ΟΤΙ ΤΟ «ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ» ΦΥΛΟ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΡΣΕΝΙΚΟ Η ΘΗΛΥΚΟ, ΘΑ ΩΦΕΛΟΥΝΤΑΝ ΑΥΤΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΠΟ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΙΣΗΣ ΤΟΥ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥΣ ΜΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΦΥΛΟ;

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ «ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ» ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΦΥΛΟΥ ΣΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ.

Οι δύο κατηγορίες του φαινομενικά «πραγματικού» βιολογικού φύλου (δηλαδή αρσενικό και θηλυκό) δεν αντανακλούν όλο το φάσμα των χαρακτηριστικών φύλου. Θεραπείες με στόχο την τεχνητή μεταβολή των χαρακτηριστικών φύλου ενός παιδιού προς το αρσενικό ή προς το θηλυκό συνιστούν ξεκάθαρη παραβίαση του δικαιώματος του παιδιού στη φυσική αυτονομία και στη σωματική ακεραιότητα. Η Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού, μεταξύ άλλων, έχει καταγγείλει «τις ιατρικά μη αναγκαίες χειρουργικές και άλλες επεμβάσεις στα ίντερσεξ παιδιά, χωρίς την ενημερωμένη τους συναίνεση, οι οποίες συχνά συνεπάγονται μη αναστρέψιμες συνέπειες και μπορούν να προκαλέσουν σοβαρά σωματικά και ψυχολογικά δεινά» ως επιβλαβή πρακτική²³ και ξεκάθαρη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του παιδιού.

Είναι επίσης αδύνατον να προβλεφθεί η μελλοντική ταυτότητα φύλου οποιουδήποτε παιδιού, συμπεριλαμβανομένων των ίντερσεξ.²⁴ Οι ίντερσεξ άνθρωποι μπορεί σε μετέπειτα στάδιο της ζωής τους να αποφασίσουν να υποβληθούν σε αγωγή ώστε να ευθυγραμμίσουν τα σώματά τους με την ταυτότητα φύλου τους. Όμως μόνον οι ίδιοι οι ίντερσεξ άνθρωποι θα πρέπει να παίρνουν τέτοιες ενημερωμένες αποφάσεις για τον εαυτό τους.

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ ΟΤΙ ΟΙ ΓΙΑΤΡΟΙ ΑΠΟΦΕΥΓΟΥΝ ΟΛΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΠΕΡΙΤΤΩΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ;

Υπάρχει αυξανόμενη επίγνωση μεταξύ των γιατρών ότι οι χειρουργικές επεμβάσεις στα ίντερσεξ παιδιά πρέπει να αναβάλλονται μέχρι το παιδί να μπορεί αποφασίσει μόνο του. Ωστόσο, αυτό το σκεπτικό δεν εφαρμόζεται σε όλα τα ίντερσεξ παιδιά. Υπάρχει μια τάση στο ιατρικό κατεστημένο να επιφυλάσσεται αυτή η προσοχή μόνο για κάποιες παραλλαγές της ίντερσεξ κατάστασης και DSD διαγνώσεις (π.χ. για ίντερσεξ άτομα με διάγνωση CAIS²⁵). Άλλα ίντερσεξ άτομα (π.χ. ίντερσεξ παιδιά με χρωμοσώματα XX και διάγνωση CAH²⁶) ακόμα θεωρείται πως «ωφελούνται» από πρώιμη παρεμβατική πλαστική χειρουργική.

Στην πράξη, μερικοί επαγγελματίες υγείας τώρα ισχυρίζονται πως δε χειρουργούν πλέον ίντερσεξ παιδιά, ορίζοντας ως «ίντερσεξ» τα παιδιά των οποίων το βιολογικό φύλο δε θεωρούν προσδιορισίμο. Στην πραγματικότητα, εξακολουθούν να χειρουργούν ίντερσεξ παιδιά. Χειρουργούν αυτά των οποίων το βιολογικό φύλο θεωρούν ότι μπορεί να προσδιορισθεί με ιατρικές μεθόδους. Είναι καίριας σημασίας να κατανοήσουμε ότι οι μη συναινετικές παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται σε αυτήν την τελευταία ομάδα είναι βαθιά επεμβατικές και οδηγούν σε ουλώδη ιστό, απώλεια αίσθησης, πολλαπλές συμπληρωματικές χειρουργικές επεμβάσεις, προβλήματα στην ορμονική ισορροπία, τραύματα και άλλες σωματικές και ψυχολογικές βλάβες.

23. CRC/C/CHE/CO/2-4, para. 42.

24. Από τους συμμετέχοντες σε μια ιατρική έρευνα σε ίντερσεξ άτομα 12 ετών και άνω με διαφορετικές DSD διαγνώσεις, ένα σημαντικό ποσοστό απέρριψε το φύλο που του ανατέθηκε κατά τη γέννηση. Αντί να αναγνωρίσουν ότι η ανάθεση είχε προφανώς αποδειχτεί εσφαλμένη, οι ερευνητές ερμήνευσαν τα ευρήματα ως δυσφορία φύλου. Βλ.: de Vries A, Doreleijers T, Cohen-Kettenis P. Disorders of sex development and gender identity outcome in adolescence and adulthood: understanding gender identity development and its clinical implications. *Pediatric Endocrinology Reviews*. 2007;4(4):343-351.

25. CAIS σημαίνει Σύνδρομο Πλήρους Αντίστασης στα Ανδρογόνα.

26. CAH σημαίνει Συγγενής Υπερπλασία Επινεφριδίων.

ΣΥΣΤΗΝΕΤΑΙ Η ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΡΙΤΟΥ ΦΥΛΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΠΑΙΔΙΑ Η΄ Η ΚΕΝΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΗ ΦΥΛΟΥ?

ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΣΥΝΑΙΝΟΥΝ ΣΕ ΤΕΤΟΙΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ;

Η έρευνα έχει δείξει πως οι γονείς έχουν συχνά εσφαλμένη ενημέρωση και βρίσκονται υπό πίεση τη στιγμή που τους ζητείται συναίνεση. Δεν έχουν πάντα επαρκή χρόνο ή πληροφορίες για να δώσουν πραγματικά ενημερωμένη συναίνεση.²⁷ Οι επαγγελματίες υγείας μπορεί να σπεύσουν να προτείνουν «διορθωτικές» εγχειρήσεις και θεραπείες με στόχο την «κανονικοποίηση» του βιολογικού φύλου του παιδιού, ακόμα και όταν τέτοιες εγχειρήσεις δε χρειάζονται και είναι απλώς αισθητικές.²⁸ Οι γονείς στους οποίους παρέχονται ιατρικοποιημένες πληροφορίες είναι σχεδόν τρεις φορές πιο πιθανό να συναίνεσουν σε χειρουργική επέμβαση από εκείνους που λαμβάνουν μη ιατρικοποιημένες πληροφορίες.²⁹

ΟΙ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΘΕΛΟΥΝ ΕΝΑ Χ ΣΤΑ ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΟΥΣ ΩΣΤΕ ΝΑ ΑΝΤΑΝΑΚΛΑ ΤΗΝ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΦΥΛΟΥ ΤΟΥΣ;

Αυτό εξαρτάται από το κάθε άτομο. Η πλειονότητα των ίντερσεξ ανθρώπων δεν έχει θέμα με την αρσενική ή θηλυκή καταχώριση φύλου στα επίσημα έγγραφά τους, ακόμα και αν αυτή δεν αντανάκλα την ταυτότητα φύλου τους. Ωστόσο, πρέπει να είναι διαθέσιμες και άλλες επιλογές εκτός από «άρρεν» και «θήλυ» για όλους τους ανθρώπους, ανεξάρτητα από το αν είναι ίντερσεξ ή όχι, και τα επίσημα έγγραφα θα πρέπει να είναι τροποποιήσιμα με απλή διοικητική διαδικασία έπειτα από αίτημα του ενδιαφερομένου ατόμου.

Όχι, όταν αυτή η επιλογή είναι υποχρεωτική για τα ίντερσεξ παιδιά και δεν είναι διαθέσιμη για όλα τα υπόλοιπα. Η ανάθεση τρίτου φύλου εκ του νόμου σε ένα ίντερσεξ παιδί θα αποκαλύπτει ότι το παιδί είναι ίντερσεξ σε κάθε περίπτωση όπου πρέπει να δοθεί το πιστοποιητικό γέννησής του. Αν είναι διαθέσιμη μόνο στα ίντερσεξ παιδιά είναι απλώς άλλη μια ταμπέλα που τα διαχωρίζει από την υπόλοιπη κοινωνία. Ως αποτέλεσμα, μπορεί να αυξηθεί η πίεση προς τους γονείς να επιλέξουν ιατρικές μεθόδους ώστε να πληρεί το παιδί τις προϋποθέσεις να ενταχθεί σε μία από τις δύο κατηγορίες (αρσενικό ή θηλυκό).³⁰

Αντιθέτως, παρέχοντας την επιλογή της κενής καταχώρισης φύλου σε όλους τους γονείς για τα παιδιά τους θα προάγονταν η ισότητα όλων των βιολογικών και κοινωνικών φύλων. Αυτό βελτιώνει την κατάσταση τόσο των ίντερσεξ όσο και των μη ίντερσεξ παιδιών. Όσο αυτή η δυνατότητα δεν είναι διαθέσιμη, η OII Europe προτείνει την καταχώριση των ίντερσεξ παιδιών ως θήλεα ή άρρενα, με την επίγνωση ότι, όπως όλοι οι άνθρωποι, ίσως μεγαλώνοντας αυτοπροσδιοριστούν με διαφορετικό βιολογικό ή κοινωνικό φύλο.

27. Πολιτεία Βικτώριας, Υπουργείο Υγείας (2013), Αρχές Λήψης Αποφάσεων για τη φροντίδα βρεφών, παιδιών και εφήβων με ίντερσεξ κατάσταση, σ. 2: State of Victoria, Department of Health (2013), Decision-making principles for the care of infants, children and adolescents with intersex conditions, pp. 2 [http://docs.health.vic.gov.au/docs/doc/0D331CCCA75EE85ACA257B180070957/\\$FILE/Final%20Intersex%20Conditions%20Resource.doc](http://docs.health.vic.gov.au/docs/doc/0D331CCCA75EE85ACA257B180070957/$FILE/Final%20Intersex%20Conditions%20Resource.doc)

28. Charlotte Greenfield (8/7/2014), Should We 'Fix' Intersex Children?, The Atlantic <http://www.theatlantic.com/health/archive/2014/07/should-we-fix-intersex-children/373536/>

29. Jürg C. Streuli, Effy Vayena, Yvonne Cavicchia-Balmer & Johannes Huber (2013), Shaping parents: impact of contrasting professional counseling on parents' decision making for children with disorders of sex development, Journal of Sexual Medicine, Vol. 8 No. 3, pp. 1953–1960 <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/23742202>

30. Για λεπτομέρειες βλ. επίσης OII Germany: Sham package for Intersex: Leaving sex entry open is not an option <http://oiieurope.org/bluff-package-for-inter-leaving-sex-entry-open-is-not-an-option/>

ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΟΙ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΝΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΟΥΝ ΣΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ;

Η Oll Europe και οι εθνικές οργανώσεις μέλη της προτείνουν την υιοθέτηση νομοθεσίας κατά των διακρίσεων βάσει «χαρακτηριστικών φύλου», ανεξάρτητα από τη συγκεκριμένη εμφάνιση ή μορφή αυτών των χαρακτηριστικών. Η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου για την Ταυτότητα Φύλου, Έκφραση Φύλου και Χαρακτηριστικά Φύλου της Μάλτας, που ορίζει τα «χαρακτηριστικά φύλου» ως προστατευόμενο πεδίο, είναι για την ώρα το καλύτερο παγκοσμίως παράδειγμα διασφάλισης της προστασίας των ίντερσεξ ατόμων.

Εάν το πεδίο των «χαρακτηριστικών φύλου» δεν είναι διαθέσιμο, τα δικαιώματα των ανθρώπων με ποικιλομορφία χαρακτηριστικών φύλου πρέπει να προστατεύονται ρητά με τη συμπερίληψη τους στο πεδίο του «φύλου».

Η ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΕΝ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΦΥΛΟΥ (ΣΠΤΦ Η' SOGI);

Όχι. Δεν υπάρχει σύνδεση μεταξύ συγκεκριμένων χαρακτηριστικών φύλου και ταυτότητας φύλου ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

Όπως και οι γυναίκες ή οι τρανς άνθρωποι, οι ίντερσεξ άνθρωποι πρωτίστως αντιμετωπίζουν διακρίσεις ή στιγματίζονται εξαιτίας των έμφυλων στερεότυπων, τα οποία εξακολουθούν να επικρατούν στις κοινωνίες μας. Οι πιο πιεστικές ανησυχίες των ίντερσεξ ανθρώπων είναι οι ανεπιθύμητες, μη συναινετικές και καταναγκαστικές ιατρικές παρεμβάσεις στα ίντερσεξ σώματα. Η υπάρχουσα ευρωπαϊκή και εγχώρια νομοθεσία που προστατεύει τα δικαιώματα των λεσβιών, των ομοφυλόφιλων, των αμφιφυλόφιλων και των τρανς ανθρώπων βάσει σεξουαλικού προσανατολισμού ή ταυτότητας φύλου δεν αντιμετωπίζει αυτό το ζήτημα.

Ωστόσο, υπάρχουν ζητήματα δομικών, καθώς και ατομικών διακρίσεων, παρενόχλησης και βίας λόγω της φυσικής εμφάνισης και της έκφρασης φύλου, που είναι κοινά για τους ίντερσεξ και τους τρανς ανθρώπους. Για το λόγο αυτό, κάποια κράτη μέλη έχουν ρητά συμπεριλάβει την ίντερσεξ κατάσταση (π.χ. στη νομοθεσία για τα εγκλήματα μίσους) υπό την ομπρέλα του ΣΠΤΦ (Σεξουαλικού Προσανατολισμού και Ταυτότητας Φύλου).³¹ Σε αυτές τις περιπτώσεις, η Oll Europe συστήνει την επέκταση του ακρωνύμιου ΣΠΤΦ σε ΣΠΤΕΦΧΦ (SOGIESC), προκειμένου να καλύψει ρητά τα χαρακτηριστικά φύλου (ΧΦ) στην ίδια ομπρέλα, μαζί με το σεξουαλικό προσανατολισμό (ΣΠ), την ταυτότητα φύλου (Τ) και την έκφραση φύλου (ΕΦ).

31. Βλ. Τμήμα 1 αυτού του οδηγού: Η νομική κατάσταση στην Ευρώπη

**ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ
ΒΟΗΘΗΣΕΤΕ;**

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΚΑΠΟΙΑ ΕΥΚΟΛΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ, ΠΟΥ ΒΟΗΘΟΥΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ:

ΜΙΛΗΣΤΕ ΓΙ' ΑΥΤΟ!

Η έλλειψη γνώσης είναι ένας από τους βασικούς λόγους της παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των διακρίσεων που αντιμετωπίζουν οι ίντερσεξ άνθρωποι. Διαδίδοντας την πληροφορία για την ύπαρξη των ίντερσεξ ανθρώπων και για τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τις διακρίσεις που αντιμετωπίζουν, συμβάλλετε προς την κατεύθυνση δημιουργίας ενός πιο ασφαλούς και φιλόξενου κοινωνικού πλαισίου για τα ίντερσεξ άτομα. Αυτό περιλαμβάνει την ορατότητα της ύπαρξης των ίντερσεξ ανθρώπων, μέσα από την κυρίαρχη παρουσία των ίντερσεξ θεμάτων σε όλες τις πτυχές της ζωής και της πολιτικής.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΤΕ ΕΝΑ ΑΣΦΑΛΕΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ!

Είναι πολύ πιθανό να έχετε ήδη ίντερσεξ ανθρώπους στην οργάνωσή σας, στο χώρο εργασίας σας ή ακόμα και στο φιλικό και οικογενειακό περιβάλλον σας, γι' αυτό είναι πολύ σημαντικό να δημιουργήσετε ένα ασφαλές πλαίσιο γι' αυτούς ώστε να μπορέσουν να ανοιχτούν. Αυτά τα άτομα ίσως να μην αισθάνονται αρκετά ασφαλή για να ανοιχτούν ακόμη. Μερικές φορές το ίδιο το ίντερσεξ άτομο δε γνωρίζει ότι είναι ίντερσεξ.

Ένας καλός τρόπος να δείξετε αποδοχή είναι να προσθέσετε το «I», αλλά μόνο αν είστε πρόθυμοι να εργαστείτε για τα δικαιώματα των ίντερσεξ ανθρώπων. Μην προσθέσετε απλώς άλλο ένα γράμμα στο ακρωνύμιο μόνο για να το προσθέσετε. Αν το κάνετε να έχετε επίγνωση της ίντερσεξ ποικιλομορφίας! Δεν είναι όλοι οι ίντερσεξ άνθρωποι κουίρ. Φροντίστε να παρέχετε πλαίσια όπου οι ίντερσεξ άνθρωποι να νιώθουν άνετα με τις ταυτότητές τους, συμπεριλαμβανομένου του γεγονότος ότι δεν είναι ΛΟΑΤ.

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΤΕ ΤΟ «I» ΣΤΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΑΣ!

Ενημερώστε τους συναδέλφους σας και τα μέλη των δικτύων σας για τα θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ίντερσεξ. Σαν πρώτο βήμα, ζητήστε από τους ίντερσεξ ακτιβιστές εάν μπορούν να σας παρέχουν εκπαίδευση ή συμβουλές. Αυτό θα σας

βοηθήσει να κατανοήσετε καλύτερα τα ίντερσεξ ζητήματα, τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ίντερσεξ οργανώσεις και πώς μπορείτε να εργαστείτε αποτελεσματικά για τη βελτίωση της κατάστασης των ίντερσεξ ανθρώπων στη χώρα σας.

Η ανάγνωση αυτού του οδηγού είναι ένα καλό πρώτο βήμα. Αλλά υπάρχουν πολλά περισσότερα να μάθετε από όσα μπορούν να καλυφθούν σε αυτές τις σελίδες. Δείτε τις πηγές στο τέλος του οδηγού για περαιτέρω πληροφόρηση. Διαβάστε τους ιστοτόπους της OII Europe και της ILGA-Europe για τακτική ενημέρωση πάνω στις τρέχουσες εξελίξεις. Τα αιτήματα που διαμορφώθηκαν στη «Διακήρυξη της Μάλτας» (2013) είναι τα κύρια αιτήματα της ευρωπαϊκής, καθώς και της διεθνούς κοινότητας για τα ανθρώπινα δικαιώματα των ίντερσεξ. Η «Δήλωση της Ρίγας» (2014) καλύπτει τους στόχους του ευρωπαϊκού κινήματος για τα ανθρώπινα δικαιώματα των ίντερσεξ. Είναι σωστό να ακολουθούνται οι οδηγίες των δύο αυτών εγγράφων.

ΣΤΗΡΙΞΤΕ ΤΟΥΣ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΑΚΤΙΒΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΜΚΟ!

Το να είσαι ορατά ίντερσεξ παραμένει πολύ δύσκολο σε όλη την Ευρώπη. Παρά το γεγονός αυτό, ο αριθμός των ακτιβιστών και των οργανώσεων που ασχολούνται με τα δικαιώματα των ίντερσεξ στην Ευρώπη αυξάνεται, αλλά όλοι εργάζονται με σχεδόν καθόλου ή με πολύ περιορισμένη χρηματοδότηση. Το να είναι κανείς ακτιβιστής για θέματα ίντερσεξ πολύ συχνά σημαίνει ότι πρέπει να στερηθεί την πιθανότητα να έχει τακτικό εισόδημα. Λόγω έλλειψης χρηματοδότησης, αναμένεται να προσφέρετε δωρεάν επαγγελματικές και πολύ εξειδικευμένες γνώσεις. Η οικονομική βοήθεια στους ακτιβιστές και τις ΜΚΟ που ασχολούνται με τα δικαιώματα των ίντερσεξ για την εκτέλεση των καθηκόντων τους είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί ότι θα μπορούν να μοιράζονται τη μοναδική εξειδίκευση που διαθέτουν.

Το έργο των τελευταίων ετών αποδίδει τις πρώτες του επιτυχίες. Τώρα είναι η στιγμή που χρειάζονται πραγματικά πόροι για να καταστεί το έργο βιώσιμο και αποτελεσματικό. Εάν διαθέτετε τα οικονομικά μέσα για την υποστήριξη των οργανώσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ίντερσεξ, αυτός είναι ένας πολύ καλός τρόπος για να βοηθήσετε. Αυτό μπορεί να είναι μια πολύ μικρή, κατά περίπτωση υποστήριξη για συγκεκριμένες εργασίες ή ταξίδια, καθώς και μια πιο συνεχής υποστήριξη του κινήματος.

«ΤΙΠΟΤΑ ΓΙΑ ΕΜΑΣ ΧΩΡΙΣ ΕΜΑΣ»!

Εργαστείτε με τις ίντερσεξ ΜΚΟ για τα δικαιώματα των ίντερσεξ και βοηθήστε τους να δημιουργήσουν νέες συμμαχίες. Οι οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ίντερσεξ είναι το καλύτερο σημείο επαφής για ενημέρωση σχετικά με τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων που αντιμετωπίζουν οι ίντερσεξ άνθρωποι. Έχουν μακρόχρονη εμπειρία στην προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ίντερσεξ.

Επικοινωνήστε με την εθνική σας ΜΚΟ για τα ίντερσεξ ανθρώπινα δικαιώματα ή με την OII Europe για να προσφέρετε τη βοήθειά σας. Ρωτήστε τους ποιες στρατηγικές ακολουθούν και πώς μπορείτε να τους βοηθήσετε στην επίτευξη των στόχων τους. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει απλές εργασίες, όπως τακτική αποστολή υλικού στις λίστες αλληλογραφίας σας, κοινοποίηση πληροφοριών στο Facebook ή τη σύνδεσή τους με υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, πολιτικά κόμματα, φορείς ισότητας, καθοδηγητές κοινής γνώμης, γιατρούς, κυρίαρχες οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και άλλους ενδιαφερόμενους.

Εάν σκέφτεστε να εμπλακείτε σε συγκεκριμένες ενέργειες στον τομέα των νομοθετικών, κοινοβουλευτικών ή δικαστικών διαδικασιών, σας συνιστούμε να επικοινωνήσετε είτε με την εθνική σας ΜΚΟ για τα ίντερσεξ ανθρώπινα δικαιώματα είτε, αν δεν είναι διαθέσιμη, με την OII Europe. Αυτές οι οργανώσεις είναι πιο πιθανό να είναι λεπτομερώς ενημερωμένες σχετικά με τις τρέχουσες εθνικές και διεθνείς εξελίξεις. Εάν δε διαθέτετε αυτήν την τεχνογνωσία στο πλαίσιο της ΜΚΟ σας, τότε ο ενδεδειγμένος τρόπος για τη βελτίωση της κατάστασης των ίντερσεξ ανθρώπων στη χώρα σας, είναι η συνεργασία.

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΤΕ ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ!

Πρωθήστε τις δηλώσεις των διεθνών φορέων για τα ίντερσεξ ανθρώπινα δικαιώματα. Η ενθάρρυνση όλων των σχετικών ενδιαφερομένων να εφαρμόσουν τις προτάσεις του Επιτρόπου του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα είναι εξαιρετικά ωφέλιμη.

Παρακολουθείτε την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ίντερσεξ στη χώρα σας. Βοηθήστε τους ίντερσεξ ανθρώπους να αναφέρουν παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους και τις πρακτικές διακρίσεων που αντιμετωπίζουν στην εθνική σας οργάνωση για τα ίντερσεξ ανθρώπινα δικαιώματα και στον εθνικό σας φορέα ισότητας. Σε διεθνές επίπεδο υπάρχουν πολλά εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Για παράδειγμα, εάν ζείτε σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορείτε να βοηθήσετε τους ίντερσεξ ακτιβιστές να συλλέξουν δεδομένα για τις εκθέσεις του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Στο επίπεδο του Συμβουλίου της Ευρώπης μπορείτε να βοηθήσετε την OII Europe και την ILGA-Europe στην αποστολή πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI) για τις περιοδικές αναφορές τους σε επίπεδο κρατών.

Από το 2008, τα καταστατικά όργανα του ΟΗΕ έχουν αποδειχθεί εξαιρετικά σημαντικά στην ευαισθητοποίηση σχετικά με παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ίντερσεξ, διεθνώς και στην Ευρώπη. Συντάσσοντας ανεπίσημη έκθεση για την περιοδική αξιολόγηση της χώρας σας, προσφέρετε στις ίντερσεξ οργανώσεις την ευκαιρία να γράψουν ένα υπόμνημα για τις ανησυχίες περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ίντερσεξ. Όπου υπάρχουν ιδιαίτερα σοβαρές και καλά τεκμηριωμένες ανησυχίες για παραβιάσεις, μπορεί να συζητηθεί η πιθανότητα προσφυγών σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη και ενώπιον της Συμβουλίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα των Ηνωμένων Εθνών. Αναζητήστε συμβουλές από την OII Europe και την ILGA-Europe. Σε κάθε περίπτωση, είτε πρόκειται για μη δεσμευτικές συστάσεις είτε για δεσμευτικές αποφάσεις, η παρακολούθηση της διαδικασίας εφαρμογής είναι ζωτικής σημασίας..

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΠΡΟΣ ΑΚΤΙΒΙΣΤΕΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΛΟΑΤ

Παρακαλείστε να μην αιτείστε εκτεταμένη χρηματοδότηση απλώς για να ξεκινήσετε να δουλεύετε πάνω σε ίντερσεξ ζητήματα, ειδικά όταν δεν έχετε ίντερσεξ άτομα στην ηγεσία της οργάνωσής σας.

Παρακαλείστε να έχετε κατά νου ότι οι ανάγκες των ίντερσεξ ανθρώπων διαφέρουν από αυτές των ΛΟΑΤ. Μην αναλαμβάνετε δράση αν δεν είστε βέβαιοι ότι κατανοείτε τα θέματα που διακυβεύονται και τις ευρύτερες συνέπειες της δράσης σας.

Να θυμάστε πως ο πολύ απλός κανόνας «Τίποτα για εμάς χωρίς εμάς!» ισχύει εξίσου για τους ίντερσεξ ανθρώπους και για τους συμμάχους τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ – ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΑΝ- ΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΕ ΙΝΤΕΡ- ΣΕΞ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

**ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ 10 ΧΡΟΝΙΑ, ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ ΑΠΟ 15 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΦΟΡΕΙΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΕΧΟΥΝ ΕΚΔΩΣΕΙ ΠΟΛΥ ΣΑΦΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΚΑΛΟΥΝ ΤΙΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ ΝΑ ΔΩ-
ΣΟΥΝ ΤΕΛΟΣ ΣΤΙΣ ΜΗ ΣΥΝΑΙΝΕΤΙΚΕΣ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ
ΣΤΑ ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΑΤΟΜΑ.**

Το 2011, η **Ύπατη Αρμοστής των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα** Navi Pillay, σε πρόταση στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τόνισε πως τα ίντερσεξ παιδιά υπόκεινται σε διακρίσεις και σε μη αναγκαίες χειρουργικές επεμβάσεις που διεξάγονται χωρίς τη συναίνεσή τους ή αυτή των γονέων τους.

Την ίδια χρονιά, η **Επιτροπή για την Κατάργηση Όλων των Μορφών Διακρίσεων Κατά των Γυναικών** εξέφρασε ανησυχία για τις ίντερσεξ γυναίκες ως «θύματα κακοποιήσεων και κακομεταχείρισης από παρόχους υπηρεσιών υγείας»³² στην Κόστα Ρίκα.

Επίσης το 2011, η **Επιτροπή του ΟΗΕ Κατά των Βασανιστηρίων** ζήτησε, στην αξιολόγησή της στη Γερμανία, να διασφαλίσει την εφαρμογή των «καλύτερων πρακτικών παραχώρησης συναίνεσης βάσει ενημέρωσης για την ιατρική και χειρουργική αγωγή των ίντερσεξ ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένης της πλήρους ενημέρωσης, προφορικής και γραπτής, πάνω στην προτεινόμενη αγωγή, την αιτιολόγησή της και τις εναλλακτικές της» και τη σωστή ενημέρωση των ίντερσεξ ανθρώπων και των γονέων τους σχετικά με τις συνέπειες της μη αναγκαίας χειρουργικής και ιατρικής αγωγής. Η Επιτροπή επιπλέον ζήτησε τη διερεύνηση περιστατικών που στερούταν ενημερωμένης

συναίνεσης και την παροχή επανορθωτικής και επαρκούς αποζημίωσης. Τέλος, η Επιτροπή προέτρεψε τη Γερμανία να παράσχει επαρκή κατάρτιση στους επαγγελματίες των τομέων της ιατρικής και της ψυχολογίας για το φάσμα της σεξουαλικής και της σχετικής βιολογικής και σωματικής ποικιλομορφίας.³³

Ο **Ειδικός Εισηγητής του ΟΗΕ για τα βασανιστήρια και άλλες σκληρές, απάνθρωπες ή ταπεινωτικές μεταχειρίσεις ή τιμωρίες** Juan Mendez επιβεβαίωσε (το 2013) τις προτάσεις της Επιτροπής κατά των Βασανιστηρίων, καλώντας όλα τα κράτη να ανακαλέσουν νόμους που επιτρέπουν παρεμβατικές και μη αναστρέψιμες θεραπείες, «συμπεριλαμβανομένων των εξαναγκαστικών επεμβάσεων κανονικοποίησης γεννητικών οργάνων [και] της ακούσιας στείρωσης [...] όταν επιβάλλεται ή πραγματοποιείται χωρίς την ελεύθερη και ενημερωμένη συναίνεση του ενδιαφερόμενου προσώπου», και να παράσχουν ειδική προστασία σε άτομα που είναι μέρος περιθωριοποιημένων ομάδων.³⁴

Το 2014, η **Ύπατη Αρμοστής του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα** Navi Pillay τόνισε ξανά ότι «μη αναστρέψιμες εγχειρίσεις και στείρωσεις συνεχίζουν να γίνονται σε ίντερσεξ παιδιά χωρίς την ενημερωμένη συναίνεσή τους, προκαλώντας ισόβιες βλάβες».³⁵

Η **Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού** στην αξιολόγησή της Ελβετίας το 2014 προέτρεψε τη χώρα να προστατεύσει τα δικαιώματα των ίντερσεξ παιδιών στη σωματική ακεραιότητα, αυτονομία και αυτοδιάθεση, προκειμένου να αποτρέψει μη αναγκαίες αγωγές και χειρουργικές επεμβάσεις, και να παράσχει στις οικογένειες των ίντερσεξ παιδιών επαρκή συμβουλευτική και υποστήριξη.³⁶

Το 2014, ο Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης Nils Muižnieks δημοσίευσε το σχόλιό του για τα ανθρώπινα δικαιώματα **A boy or a girl or a person – intersex people lack recognition in Europe** (Αγόρι ή κορίτσι ή άτομο – οι ίντερσεξ άνθρωποι στερούνται αναγνώρισης στην Ευρώπη). Σε αυτό το έγγραφο ο επίτροπος επιβεβαίωσε πως «οι πρώιμες θεραπείες “κανονικοποίησης” δε σέβονται τα δικαιώματα των ίντερσεξ ατόμων στην αυτοδιάθεση και τη σωματική ακεραιότητα» και πως «η συναίνεση που δίνεται από

32. CEDAW/C/CRI/CO/5-6, para. 40

33. CAT/C/DEU/CO/5, para. 20

34. A/HRC/19/41, para. 56

35. <http://www.ohchr.org/en/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=14654&LangID=E>

36. http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2fC%2fCHE%2fCO%2f2-4&Lang=en

τους γονείς ίσως δεν είναι ελεύθερη και πλήρως ενημερωμένη και δεν μπορεί να λάβει υπόψη το συμφέρον του παιδιού μακροπρόθεσμα».³⁷

Την ίδια χρονιά, **επτά φορείς του ΟΗΕ**, κάποιοι από τους οποίους δεν είχαν ξανά αναφερθεί στα ίντερσεξ ζητήματα, εξέδωσαν μία **κοινή δήλωση αλληλεγγύης** περιγράφοντας τις μη συναινετικές, αισθητικές και άλλες μη αναγκαίες ιατρικές επεμβάσεις στα ίντερσεξ βρέφη ως παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων.³⁸

2015

Το 2015 μόνο, τρεις φορείς του ΟΗΕ κάλεσαν επτά Κράτη Μέλη, τέσσερα εκ των οποίων στην Ευρώπη, να προστατεύσουν τη σωματική ακεραιότητα και αυτονομία και το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση των ίντερσεξ ατόμων. Η πρόταση περιλάμβανε κάλεσμα για λήψη «αναγκαιών νομοθετικών, διοικητικών και άλλων μέτρων που να εγγυώνται το σεβασμό της σωματικής ακεραιότητας και αυτονομίας των ίντερσεξ προσώπων και να διασφαλίζουν ότι κανένα άτομο δεν υποβάλλεται κατά τη βρεφική ή την παιδική ηλικία σε μη επείγουσες ιατρικές ή χειρουργικές επεμβάσεις με σκοπό να αποφασιστεί το βιολογικό φύλο του παιδιού».³⁹

Επίσης το 2015, ο **Υπάτος Αρμοστής των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα**, Zeid Ra'ad Al Hussein μίλησε για τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που αντιμετωπίζουν οι ίντερσεξ άνθρωποι στην **εναρκτήρια ομιλία του για το 30ό Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων**, τονίζοντας πως ίντερσεξ παιδιά και ενήλικες «συχνά υποβάλλονται σε καταναγκαστική στέρωση και άλλες μη αναγκαίες και μη αναστρέψιμες εγχειρήσεις και βάζονται από διακρίσεις στα σχολεία, στους χώρους εργασίας και άλλα περιβάλλοντα», επειδή τα σώματά τους δε συμμορφώνονται με τους τυπικούς ορισμούς για το αρσενικό ή το θηλυκό.⁴⁰

Νωρίτερα την ίδια χρονιά, το **Γραφείο του Υπάτου Αρμοστή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου** είχε ήδη δημοσιεύσει ένα Πληροφοριακό Δελτίο για τα Ίντερσεξ Ζητήματα ως μέρος

της εκστρατείας του ΟΗΕ Free & Equal, το οποίο περιλάμβανε εκτεταμένο κατάλογο σημείων δράσης, απευθυνόμενο σε κράτη, στα ΜΜΕ και το ευρύ κοινό.⁴¹

Το 2015, ο **Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης** Nils Muižnieks εξέδωσε το θεματικό έγγραφο *Human Rights and Intersex People*, το οποίο καλεί τα κράτη μέλη να «δώσουν τέλος στις ιατρικά μη αναγκαίες αγωγές «κανονικοποίησης» των ίντερσεξ ατόμων όταν επιβάλλονται ή διεξάγονται χωρίς την ελεύθερη και πλήρως ενημερωμένη συναίνεση του ατόμου που αφορούν» και παρέχει τρόπους για τα επόμενα βήματα ως προς την προστασία των ίντερσεξ ανθρώπων από τις διακρίσεις, την επαρκή αναγνώριση του βιολογικού φύλου τους στα επίσημα έγγραφα και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη.⁴²

Ο **Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (FRA) συντάχθηκε με τις προτάσεις του Επιτρόπου, δημοσιεύοντας το δικό του focus paper, *The Fundamental Rights Situation of Intersex People*. Τα ευρήματα του FRA επιβεβαίωσαν τις ανησυχίες που εκφράστηκαν από τις ΜΚΟ για τα ανθρώπινα δικαιώματα των ίντερσεξ ανθρώπων, δηλώνοντας ότι «σε τουλάχιστον 21 Κράτη Μέλη διεξάγονται εγχειρήσεις “κανονικοποίησης” στα ίντερσεξ παιδιά» και ότι «σε οκτώ Κράτη Μέλη ένας νόμιμος εκπρόσωπος μπορεί να συναίνεσει στις ιατρικές παρεμβάσεις “κανονικοποίησης” του βιολογικού φύλου, ανεξάρτητα από την ικανότητα του παιδιού να αποφασίσει». Ο FRA κατέληξε πως οι επαγγελματίες του νομικού και ιατρικού τομέα είχαν ελλείψεις στις γνώσεις τους για τα θεμελιώδη δικαιώματα των ίντερσεξ ανθρώπων, ιδιαίτερα των παιδιών, και επεσήμαναν ότι «τα Κράτη Μέλη πρέπει να αποφύγουν μη συναινετικές ιατρικές αγωγές “κανονικοποίησης” των ίντερσεξ ανθρώπων». Το έγγραφο επεσήμανε επίσης ότι η ίντερσεξ κατάσταση αφορά χαρακτηριστικά φύλου και επομένως θα ήταν καλύτερο να καλύπτεται από το πεδίο του «φύλου» παρά από αυτό του σεξουαλικού προσανατολισμού ή της ταυτότητας φύλου. Σχετικά με το πεδίο του φύλου στα επίσημα έγγραφα, ο FRA πρότείνει την επανεξέταση των υπαρχόντων νόμων και πρακτικών για την καλύτερη προστασία των ίντερσεξ ανθρώπων.⁴³

37. <http://www.coe.int/hu/web/commissioner/-/a-boy-or-a-girl-or-a-person-intersex-people-lack-recognition-in-euro-1>

38. http://www.who.int/reproductivehealth/publications/gender_rights/eliminating-forced-sterilization/en/

39. Committee on the Rights of the Child Concluding Observations on Switzerland (CRC/C/CHE/CO/2-4), Committee on the Rights of People with Disabilities Concluding Observations on Germany (CRPD/C/ DEU/CO/1), Committee Against Torture Concluding Observations on Austria (CAT/C/AUT/CO/6), Denmark (CAT/C/DNK/CO/6-7) and Switzerland (CAT/C/CHE/CO/7).

40. <http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=16414&LangID=E#sthash.q0fjniwo.dpuf>

41. https://unfe.org/system/unfe-65-Intersex_Factsheet_ENGLISH.pdf

42. <https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=2768767&SecMode=1&DocId=2282716&Usage=2>

43. Βιέννη 2015.: European Union Agency for Fundamental Rights: FRA Focus Paper. The Fundamental Rights Situation of Intersex People. Vienna 2015.

ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

- » Να σταματήσουν οι μη αναγκαίες ιατρικές θεραπείες και επεμβάσεις στους ίντερσεξ ανθρώπους χωρίς τη συναίνεση τους
- » Να γίνει σεβαστό το δικαίωμα των ίντερσεξ ανθρώπων να μην υποβάλλονται σε αγωγή απόδοσης βιολογικού φύλου
- » Να αναθεωρηθούν οι ιατρικές ταξινομήσεις που παθολογικοποιούν τους ίντερσεξ ανθρώπους
- » Να βελτιωθεί η νομοθεσία και οι πολιτικές για τη διευκόλυνση της νομικής αναγνώρισης των ίντερσεξ ανθρώπων στα επίσημα έγγραφα, με σεβασμό στο δικαίωμα αυτοδιάθεσής τους
- » Να διασφαλιστεί ότι η εθνική νομοθεσία για την ίση μεταχείριση και τα εγκλήματα μίσους προστατεύει τους ίντερσεξ ανθρώπους
- » Να δοθεί στους ίντερσεξ ανθρώπους πλήρης πρόσβαση στους ιατρικούς τους φακέλους
- » Χρειάζεται περισσότερο διεξοδική έρευνα για την κατάλληλη αντιμετώπιση των διακρίσεων και άλλων παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ίντερσεξ ατόμων
- » Να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση του κοινού και να βελτιωθεί η επαγγελματική επιστημονική κατάρτιση σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ίντερσεξ άνθρωποι
- » Να εμπλακούν ίντερσεξ άτομα στην ανάπτυξη μέτρων για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων
- » Να βελτιωθεί η συμβουλευτική των ίντερσεξ παιδιών και των γονέων τους
- » Να διευκολυνθεί η πρόσβαση των ίντερσεξ ατόμων στη δικαιοσύνη και να διερευνηθούν και να αναγνωριστούν οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους στο παρελθόν

**ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ,
ΠΗΓΕΣ
ΚΑΙ ΕΠΑΦΕΣ**

ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Διακήρυξη της Μάλτας (Δημόσια Δήλωση από το 3ο Διεθνές Intersex Forum, Βαλέτα, Μάλτα, 2013)

- <http://oiiurope.org/public-statement-by-the-third-international-intersex-forum/>

- Δήλωση της Ρίγας (Statement of the European Intersex Meeting Riga, 2014)

- <http://oiiurope.org/statement-of-the-european-intersex-meeting-in-riga-2014/>

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ WHO/ICD

Intersex Issues in the International Classification of Diseases: a revision.

- <http://transactivists.org/2015/10/26/intersex-issues-in-the-international-classification-of-diseases-icd/>

ΙΝΤΕΡΣΕΞ ΚΑΙ ΑΝΑΠΗΡΙΑ:

- Oii europe (2015): statement of oii europe on intersex, disability and the un convention on the rights of people with disabilities. http://oiiurope.org/wp-content/uploads/2015/05/crpd_2015_statement_oii_europe.pdf

ΕΡΓΑΣΙΑ

- Oii australia, pride in diversity (2014): employers' guide to intersex inclusion <https://oii.org.au/wp-content/uploads/key/employer-guide-intersex-inclusion.pdf>

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

- - Νομοσχέδιο Μάλτας για την ταυτότητα φύλου, την έκφραση φύλου και τα χαρακτηριστικά φύλου (2015). <http://justiceservices.gov.mt/DownloadDocument.aspx?app=lom&itemid=12312&l=1>
- - Εκπαιδευτική πολιτική της Μάλτας για τον τρόπο διευκόλυνσης των αναγκών των τρανς, των ίντερσεξ και των φυλοδιαφορετικών μαθητών (2015). <http://education.gov.mt/en/resources/News/Pages/News%20items/Imniedi-d-dokument-%E2%80%98Trans,-Gender-Variantand-Intersex-Students-in-Schools%E2%80%99.aspx>

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΙΝΤΕΡΣΕΞ

- Τα ανθρωπίνια δικαιώματα των ίντερσεξ ανθρώπων. Θεματικό έγγραφο που εκδόθηκε από το Επίτροπο του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (2015), <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=CommDH/IssuePaper%282015%291&Language=lanEnglish&Ver=original>
- Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (2015): Η κατάσταση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ίντερσεξ ατόμων, <http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2015-focus-04-intersex.pdf>
- Ηνωμένα Έθνη (2015): Τα ανθρωπίνια δικαιώματα των ίντερσεξ ατόμων (Παράλληλη εκδήλωση στην 30ή Σύνοδο του Συμβουλίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα τον Σεπτέμβριο του 2015), <https://www.youtube.com/watch?v=uPGOnBSYbOc#t=20>
- 24. GMFK Konferenz (2014): Top 8.1: Rechte intersexueller Menschen wahren und Diskriminierung beenden – insbesondere Schutz der körperlichen Unversehrtheit, http://www.gleichstellungsmministerkonferenz.de/documents/2014_10_13_Beschluesse_GESAMT_Extern.pdf
- Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (2014): Σχόλιο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα: Αγόρι ή κορίτσι ή άτομο – οι ίντερσεξ άνθρωποι στερούνται αναγνώρισης στην Ευρώπη, <http://www.coe.int/hu/web/commissioner/-/a-boy-or-a-girl-or-a-person-intersex-people-lack-recognition-in-euro-1>
- Ηνωμένα Έθνη (2014): Ίντερσεξ Άνθρωποι και Ανθρώπινα Δικαιώματα: Παραβιάσεις, Φωνές και Οράματα. (Παράλληλη εκδήλωση στα Ηνωμένα Έθνη πριν από την 25η Σύνοδο του Συμβουλίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα τον Μάρτιο του 2014), <http://youtu.be/hhTYqCv7gEI>
- Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης (2013): Το δικαίωμα των παιδιών στη σωματική ακεραιότητα, <http://assembly.coe.int/ASP/Doc/XrefViewPDF.asp?FileID=20174&Language=en>
- Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών (2013): Έκθεση του Ειδικού Εισηγητή για τα βασανιστήρια και τη σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, Juan E. Méndez, http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/RegularSession/Session22/A.HRC.22.53_English.pdf
- Dan Christian Ghattas (2013): Ανθρώπινα Δικαιώματα μεταξύ των Φύλων. Μια προκαταρκτική μελέτη για τις καταστάσεις ζωής των ίντερ* ατόμων. Έκδοση Heinrich-Böll-Foundation. Berlin <http://www.boell.de/en/2013/10/21/human-rights-between-sexes>
- Ελβετική Εθνική Συμβουλευτική Επιτροπή για τη Βιοϊατρική Δεοντολογία: Περί της διαχείρισης των διαφορών της ανάπτυξης του φύλου No.20/2012. Θέματα δεοντολογίας που συνδέονται με την ίντερσεξ κατάσταση, http://www.nek-cne.ch/fileadmin/nek-cne-dateien/Themen/Stellungnahmen/en/NEK_Intersexualitaet_En.pdf

- Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Σαν Φρανσίσκο (2005): Έρευνα για τα ανθρωπίνια δικαιώματα σχετικά με την ιατρική «κανονικοποίηση» των ίντερσεξ ανθρώπων (2005), http://www.isna.org/files/SFHRC_Intersex_Report.pdf
- Αυτή είναι μόνο μια επιλογή. Μπορείτε να βρείτε έναν πιο ολοκληρωμένο και τακτικά ανανεούμενο κατάλογο ψηφισμάτων, εκθέσεων και συστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των συστάσεων του ΗΕ, στην ιστοσελίδα www.oieurope.org

ΤΑΙΝΙΕΣ, ΑΡΘΡΑ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΑ

- Mauro Cabral (2015): The marks on our bodies (Article published for Intersex Awareness Day, 26th of October, <http://intersexday.org/en/mauro-cabral-marks-bodies/>)
- Inter – Erfahrungen intergeschlechtlicher Menschen in der Welt der zwei Geschlechter (2013, ed. by Barth, Ghattas, Böttger, Schneider), μια συλλογή από δοκίμια και συνομιλίες σχετικά με την εμπειρία ίντερσεξ ατόμων από πέντε ηπείρους
- Intersexion (Ντοκιμαντέρ με ιστορίες από τη ζωή διαφόρων ίντερσεξ ανθρώπων, Νέα Ζηλανδία)
- Orchids, My Intersex Adventure (Αυτοβιογραφικό ντοκιμαντέρ για έναν ίντερσεξ κινηματογραφιστή, Αυστραλία 2010)
- Interdicciones – Escrituras de la Intersexualidad en Castellano (2009, ed. by M. Cabral), μια συλλογή από δοκίμια και συνομιλίες σχετικά με την εμπειρία των ίντερσεξ ανθρώπων σε Λατινική Αμερική και Ισπανία.
- XXY (Μυθοπλαστική ταινία για ένα ίντερσεξ άτομο εφηβικής ηλικίας, Αργεντινή, Ισπανία, Γαλλία, 2007)
- Octopusalarm (OT: Tintenfischalarm, το πρώτο ευρωπαϊκό ντοκιμαντέρ για ίντερσεξ άτομο, Αυστρία, 2006)
- Hermaphrodites Speak! (ντοκιμαντέρ από το πρώτο Intersex Retreat 1995, ΗΠΑ 1996, https://www.youtube.com/watch?v=VMER3_nxIN0)

Ιστότοποι

- oieurope.org
- intervisibility.eu
- intersexday.org
- www.interfaceproject.org
- www.ilga-europe.org/what-we-do/our-advocacy-work/trans-and-intersex/intersex

WWW.OIIEUROPE.ORG